

aqui
vamos!

SAMEN
NAAR
BRAZILIË

INFORMATIE EN TIPS

FIFA WORLD CUP
Brasil

INHOUD

SPEELSTEDEN

MANAUS

FORTALEZA

NATAL

RECIFE

★ SALVADOR P 24

● CUIABA

● BRASILIA

BELO HORIZONTE ●

★ ● RIO DE JANEIRO
★ SÃO PAULO P 48

● CURITIBA

★ PORTO ALEGRE P 38

BRAZILIË, HET LAND VAN ONDER MEER:

AMAZONE

inclusief 'ontmoeting van twee rivieren' in Manaus en helpt alle soorten planten en dieren op aarde

CHRISTUS DE VERLOSSER ('Cristo Redentor')

38 meter hoog op de berg Corcovado, uitkijkend over Rio

SUIKERBROODBERG ('Pão de Açúcar')

één van zeven 'morros' van graniet oprijzend vanuit de Atlantische Oceaan

WATERVALLEN VAN IGUAÇÚ

op drielandenpunt met Argentinië en Paraguay

DE PANTANAL

mega moerasvlakte met enorm rijke flora en fauna

PARQUE NACIONAL DA SERRA DA CAPIVARA

en vele andere prachtige Nationale parken...

HISTORISCH CENTRUM SALVADOR DE BAHIA

inclusief carnaval (zie pagina 28)!

ILHA GRANDE

tropisch groen, idyllisch eiland met uitgestorven zandstranden

SAMBA EN NOG MEER SUBLIEME STRANDEN

onder andere op de Fernando do Noronha, met kristalhelder water, rijk onderwaterleven en spectaculair tropisch landschap

IN VIJFTIG WOORDEN

Grootste land Zuid-Amerika. Ruim 200 miljoen inwoners, 8,5 miljoen vierkante kilometer. Hoofdstad: Brasilia. Mengelmoes van Afrikanen, Europeanen en Indianen. Taal: Portugees. Indeling: 26 staten en één federaal district. Grote geografische eenheden: tropische kuststrook, Hoogland, woestijnachtig Sertão en Amazonebekken. 's Werelds grootste producent van koffie, suiker, rundvlees, sinaasappelsap en (regionale) vliegtuigen.

NOG EVEN EN WE GAAN SAMEN NAAR BRAZILIË!

Het vliegtuig in, op weg naar het Nederlands elftal en het WK; hoe aantrekkelijk kan een vooruitzicht zijn!

Wat fantastisch dat jullie supporters vanaf juni weer 'acte de présence' geven. Het WK van nabij meemaken wordt een bijzondere belevenis, met vele momenten om als Oranjefan nooit meer te vergeten.

Om jullie voorafgaand aan vertrek en tijdens het toernooi zoveel mogelijk van dienst te zijn, vind je in dit boekje alle belangrijke informatie die bijdraagt aan het avontuur. Bij het ter perse gaan waren echter nog niet alle actuele gegevens volledig bekend. Check daarom vóór je gaat ook regelmatig onsoranje.nl/WK2014, volg ons op [Twitter](https://twitter.com/OnsOranje) en/of download (vanaf 31 mei) de [OnsOranje WK2014](#) app.

Daarnaast kun je op onsoranje.nl/WKupdate registreren als bezoeker. Je ontvangt dan automatisch een melding als we nieuwe informatie plaatsen.

Heb je vragen ter plekke tijdens de wedstrijddagen? Dan kun je ons vinden op het Oranjeplein. De exacte locatie hiervan volgt via bovengenoemde kanalen. Ook kun je ons tweeten via [@OnsOranje](https://twitter.com/OnsOranje).

We wensen je alvast een goede reis en... tot ziens in Brazilië!

Team OnsOranje

Ministerie van Buitenlandse Zaken

NERLANDSE VERTEGENWOORDIGINGEN

Telefoonnummer (24/7) alle Nederlandse vertegenwoordigingen (ambassade, consulaten-generaal) in Brazilië, vanaf 9 juni tot twee dagen na de laatste wedstrijd van Oranje: **+55 61 3961 3200**
E-mail: bra-wk2014@minbuza.nl
Internet: brazilie.nlambassade.org

Bij crisis of calamiteit wordt ook het twitteradres [@BraWK2014](https://twitter.com/BraWK2014) geactiveerd.
Advies: sla dit account al voor vertrek op in je telefoon.

Bij vragen over dit boekje of voor consulaire assistentie in Brazilië, kun je de ambassade mailen via het genoemde adres bra-wk2014@minbuza.nl.

ALARMCENTRALES NEDERLAND

SOS International +31 20 651 51 51
ANWB Alarmcentrale +31 70 314 14 14
Eurocross Assistance +31 71 364 62 00

WISSELKOERS

1 Euro = 3,10 Braziliaanse Reaal (per 23 april)

Tijdens het WK zijn er extra consulaire medewerkers in de speelsteden.

WEBSITES

Apps voor iOS (iPhone formaat)
Apps voor iOS en Android
Embratur Facebookpagina
Embratur site 12 speelsteden
Embratur (toerismeorganisatie)
FIFA
KNVB
Ministerie van Toerisme
Nederlandse vertegenwoordigingen
OnsOranje
Oranjecamping
Registratie (zie ook pag. 15)
Reisadvies
Spel voor iOS en Android
Supportersclub Oranje
WK 2014-site Brazilië in het Engels

'Concierge Brasil' voor de speelsteden
OnsOranje WK2014 & Supportersclub Oranje
facebook.com/visitbrasil
braziltour360.com/
visitbrasil.com
fifa.com
knvb.nl
turismobrasil.gov.br (Portugees)
brazilie.nlambassade.org
onsoranje.nl / sswg.onsoranje.nl
oranjecamping.nl
<https://www.kompas.buzaservices.nl/registration>
rijksoverheid.nl/onderwerpen/reisadviezen/brazilie
BrazilQuest
supportersclub-oranje.nl
copa2014.gov.br/en

NOODNUMMERS IN BRAZILIË

Politie 190
Medische hulpdiensten 192
Brandweer 193

BELLEN

Naar Brazilië: eerst 0055
Naar Nederland: eerst 0031
Laat in alle gevallen de eerste 0 van het lokale nummer weg.

ONSORANJE

T: 0343-499666 (bereikbaar ma-vr 09.00-17.00 Ned. tijd)
E: onsoranje@knvb.nl

SUPPORTERSCLUB ORANJE

Muntplein 6, 1012 WR, Amsterdam
T: (0031) (0) 20 5898989
E: info@supportersclub-oranje.nl

TIJDSVERSCHIL TIJDENS WK

In tien van de twaalf speelsteden: - 5 uur.
In Manaus en Cuiabá: - 6 uur.

Alle actuele gegevens uit dit boekje: [oranjeboekje2014.nl](#)

GENIET!

Een WK beleven – in het ditmaal Braziliaanse hol van de leeuw – is een uitzonderlijke belevenis. Het Nederlands elftal brengt ons ongetwijfeld weer in vervoering, terwijl alleen al het vooruitzicht, de reis naar dit prachtige land en het intense Oranjegevoel een droom op zich is. Beleef het allemaal in werkelijkheid, benut de informatie in dit boekje en... Geniet!

Bert van Oostveen, directeur betaald voetbal KNVB

ONZE WK-DEELNAMES

1934, 1938, 1974 (2e), 1978 (2e), 1990, 1994, 1998 (4e), 2006 en 2010 (2e).

BEM VINDOS AO BRASIL!

Van harte welkom in Brazilië, niet alleen een ultieme voetbalnatie, maar ook een land met een gastvrije bevolking, fascinerende cultuur en indrukwekkende natuur. Wij wensen je een onvergetelijke tijd en gaan ervan uit dat de adviezen in dit boekje je daarbij zeker zullen helpen!

Kees Rade, Ambassadeur in Brazilië

NEDERLAND IN BRAZILIË!

Dankzij eerste plek Oranje in WK-kwalificatiegroep D met Hongarije (1-4 en 8-1), Roemenië (1-4 en 4-0), Turkije (2-0 en 0-2), Estland (3-0 en 2-2, enige verliespunt) en Andorra (3-0 en 0-2). Topscorer: Robin van Persie met elf treffers.

DE KNVB EN ZIJN SPONSORS WENSEN JE EEN FANTASTISCH WK 2014

Met trots voor u gebrouwen. Geen 18, geen alcohol.

TIPS, INFORMATIE EN ADVIEZEN
**VOOR JOUW
ORANJEFEST
IN BRAZILIË!**

Een goede voorbereiding: daar begint het altijd mee. Ga je naar het WK 2014 in Brazilië? Lees deze tips en informatie aandachtig door en je hebt een waardevolle voorsprong voor een onbezorgde, onvergetelijke Oranjetrip. Lees op deze pagina's eerst goed wat je moet regelen en waaraan je moet denken vóór vertrek en straks in het grandioze WK-land ter plekke. Een handige hulp in alfabetische volgorde: van Alert zijn tot aan het beleven van een Zorgeloos Oranje-avontuur!

Kijk voor alle belangrijke contactgegevens en handige adressen op pagina 3

Ministerie van Buitenlandse Zaken

WAT KUNNEN AMBASSADE EN CONSULATEN-GENERAAL VOOR JE DOEN?

Als je in Brazilië in moeilijkheden komt die je niet zelf kunt oplossen, dan kan de Nederlandse ambassade, een consulaat-generaal of een consulaat misschien hulp bieden. De ambassade is gevestigd in Brasilia en de consulaten-generaal in Rio de Janeiro en São Paulo. In tien andere steden zijn honorair consulaten (zie ook pagina 18). Tijdens het WK zijn er extra consulaire medewerkers in de speelsteden, nabij grote groepen Nederlandse supporters en rondom de stadions.

De ambassade en de consulaten kunnen je helpen in de vorm van:

- het regelen van een noodpaspoort of laissez-passer als je reisdocument kwijt is of gestolen;
- advies over het overmaken van geld vanuit Nederland;
- het in contact brengen met een plaatselijke advocaat of arts;
- het zorgen voor informeren van familie en relaties bij een ongeluk, ziekenhuisopname of overlijden;
- advies over de procedures in deze gevallen (zie ook de onderstaande tip);
- onderhouden van contacten met de lokale autoriteiten bij het opsporen van vermiste personen;
- in contact treden met en bezoeken van Nederlanders die gearresteerd zijn of gedetineerd;
- als het niet anders kan: bij problemen berichten doorgeven aan familie of vrienden in Nederland.

TIP: Registreer je als supporter of toerist. Zie ook pagina 15. Zo ben je in geval van een calamiteit of crisis gemakkelijker te bereiken.

De ambassade kan helaas niet alles voor je doen. Denk aan het betalen van hotels, restaurants, medicijnen, artsen en autohuur. Het in bewaring nemen van geld of bagage. Het betalen van de terugreis, een advocaat of borgsom. Het regelen van betere verzorging in ziekenhuis of gevangenis dan lokaal gebruikelijk. Het regelen van onderdak, werk of werkvergunning. Je uit de gevangenis halen, een onderzoek instellen naar een misdrijf of bemiddelen in een civielrechtelijke zaak.

BRAZILIAANSE WETGEVING

Houd je aan de wet, lokale gebruiken en omgangsvormen. Volg de aanwijzingen op van de autoriteiten en de WK 2014-vrijwilligers. Politieagenten zijn gewend autoritair op te treden en accepteren minder dan de Nederlandse politie. Besef dat er ook grote verschillen zijn tussen Nederland en Brazilië op justitieel gebied. Wanneer je in aanraking komt met de Braziliaanse justitie kunnen de ambassade en de consulaten-generaal maar heel beperkt assistentie verlenen.

Let op: Voor alcohol in het verkeer geldt een zero-tolerancebeleid. Verder is drugsgebruik verboden, evenals wildplassen en wildkamperen.

CORRUPTIE

Meewerken aan corruptie van overheidsdienaren (inclusief politieagenten) is bij wet verboden.

TIP: Houdt een politieagent je aan, toon dan je documenten en probeer te voorkomen dat je ze moet afgeven. Een boete betaal je in Brazilië niet ter plekke, maar stort je bij een geldautomaat (ATM) op een bankrekening.

DEMONSTRATIES

In Brazilië zal het aantal betogingen rond het WK wellicht (weer) toenemen. Probeer te voorkomen dat je op het verkeerde moment op de verkeerde plek terecht komt, zodat je buiten geweld, verkeerschaos en fikse vertragingen blijft.

DRUGS ZIJN STRENG VERBODEN

Voor drugs geldt een zero-tolerancebeleid. De Braziliaanse wet maakt geen onderscheid tussen soft- en harddrugs. Bezit en gebruik van verdovende middelen wordt zwaar bestraft. Het bezitten of roken van een joint kan al leiden tot vervolging en gevangenisstraf.

TIP: Laat je niet misleiden als je toch een wietlucht op straat ruikt: het is en blijft strafbaar!

DRUGS IN DRANKJES

Het komt in Brazilië geregeld voor dat iemand verdovende middelen in je drankje gooit.

TIP: Drink altijd je glas leeg voordat je het ergens laat staan, of koop een nieuw drankje in een nieuw glas.

ELEKTRICITEIT

In Brazilië zijn twee voltages in gebruik: 110 volt en 220 volt, in beide systemen met 60 Hz (in Nederland 50 Hz). De stekker en stopcontacten zijn meestal van het type zonder aarde, zoals die ook in Nederland bekend zijn. Soms heb je een verloopstekker nodig. Als op het typeplaatje van je elektrische apparaat of oplader '110-240 volt en 50-60 Hz' staat, dan kun je het apparaat vrijwel overal in Brazilië gebruiken. Vaak is in hotelkamers ook 220 volt aanwezig.

GELDZAKEN

In winkelcentra, bij benzinstations en bij banken vind je geldautomaten (ATM). Hebben deze het logo van Cirrus of Maestro, dan kun je er geld opnemen. Het maximale bedrag per keer verschilt per automaat. Sommige banken rekenen kosten van ongeveer vier euro per opname. Bij geldwisselkantoren kun je euro's en dollars omwisselen. Op veel plaatsen kun je direct betalen met je bankpas.

Uit oogpunt van veiligheid zijn Nederlandse bankpassen vaak alleen in Europa bruikbaar. Grote hoeveelheden cash (boven 10.000 euro) moet je overigens melden, zowel op Schiphol als bij aankomst in Brazilië bij de douane.

TIP: Check vooraf bij je bank of je wereldwijd geld kunt opnemen met je bankpas en/of creditcard. Vaak is dit eenvoudig aan te passen.

Pinfraude komt vaak voor. Het is bijzonder lastig om snel een nieuwe bankpas te krijgen, en de ambassade of de consulaten-generaal kunnen je financieel niet bijstaan. Financiële problemen kun je oplossen met geldtransfers, bijvoorbeeld via Western Union. Het bankverkeer is betrouwbaar en transfers nemen relatief weinig tijd in beslag.

TIP: Voorkom skimmen en gebruik bij voorkeur een geldautomaat in/bij een bank of winkelcentrum. Wissel geld bij voorkeur bij een bank.

GEZONDHEID

De gezondheidszorg in Brazilië is van een ander niveau dan in Nederland. In de speelsteden zijn openbare ziekenhuizen met Engelsprekende artsen en goede medische faciliteiten, maar de medische voorzieningen op het platteland en in de afgelegen gebieden zijn minimaal. Wees vooral in de afgelegen gebieden voorzichtig met het accepteren van bloedtransfusies. Beland je in een ziekenhuis, bel dan zo snel mogelijk je verzekering. De verzekeraar kan indien nodig het ministerie van Buitenlandse Zaken om assistentie vragen. Kom je terecht in een privé-ziekenhuis? Neem dan als het kan contact op met je verzekeraar voordat je een behandeling ondergaat, om onaangename financiële verrassingen te voorkomen. Let op: in heel Brazilië kan de ziekte knokkelkoorts (dengue) voorkomen. De muggen leven bij stilstaand water. Voorkom muggenbeten door je goed in te smeren met anti-muggencrème. Zie ook 'Vaccinaties'; op pagina 16.

TIP: Met een mobiele telefoon kun je altijd voor alle spoedeisende hulp 190 bellen (politie, brandweer, hulpdiensten).

HIV/AIDS

Brazilië heeft één van de hoogste besmettingscijfers hiv/aids in de wereld en veel mensen zijn met het virus besmet, met vaak bijkomende ziektes zoals tuberculose. Neem dus de nodige maatregelen om besmetting te voorkomen. Onbeschermde seks wordt zéér sterk afgeraden!

HOMOSEKSUALITEIT

Wees je ervan bewust dat ook in Brazilië geweldadige antihomo-incidenten voorkomen. Brazilië kent geen wetten of regels die de rechten van homoseksuelen en transseksuelen beperken.

KLIMAAT

Tijdens het WK is het winter in Brazilië, maar de temperaturen lopen uiteen van 8 tot 31 graden, afhankelijk van de plaats in het land. In de Oranje speelsteden Porto Alegre en São Paulo kan het in juni/juli 's nachts goed koud zijn! Zie ook de pagina's over de speelsteden in dit boekje.

MEDICIJNEN

Het kan in drogisten en apotheken ter plekke lastig zijn het juiste medicijn te vinden. Zo staat de informatie in het Portugees op de verpakkingen en zijn de merknamen anders dan bij ons. Op kleinere verkooppunten zijn de medicijnen niet altijd op de juiste manier (temperatuur) bewaard.

TIP: Neem je medicijnen mee en reken een paar dagen extra vanwege eventuele vertraging. Vraag je dokter of voor jouw medicijn ook een internationaal certificaat nodig is.

HO(S)TEL/ACCOMMODATIE

Verwachting is dat, rond het WK, in alle twaalf speelsteden een gebrek zal zijn aan hotelkamers, appartementen, andere verblijfplaatsen en vervoer. Bovendien stijgen de hotelkosten. Regel daarom je accommodatie en vervoer tijdig voordat je vertrekt. Zie ook de websites van FIFA, SupportersClub Oranje, OnsOranje, officiële touroperators, reisbureaus en de speelsteden.

Het is verleidelijk uit te wijken naar goedkope hotels of pensions, maar deze liggen vaak niet in veilige wijken.

MINDERJARIGE FANS OF TOERISTEN

Minderjarigen (tot en met 18 jaar) mogen in Brazilië niet zonder een volwassen begeleider in een hotel overnachten. Vóór vertrek moet(en) de ouder(s) deze begeleider aanwijzen via een speciaal formulier. Het consulaat van Brazilië in Rotterdam kan aangeven of ondertekening van het formulier in Nederland moet gebeuren. Kijk op <http://sistemas.mre.gov.br/kitweb/datafiles/Roterda/pt-br/file/formulario%20avm%2029ago2012.pdf>

PASPOORT

Om Brazilië binnen te kunnen komen, moet je paspoort op dat moment nog minstens zes maanden geldig zijn. Het moet ook ten minste twee lege visumpagina's hebben. Een Nederlandse identiteitskaart is niet geldig!

Berg je paspoort tijdens het toernooi goed op, het liefst in een kluis. Raak je je reisdocument onverhoopt kwijt door verlies of diefstal, neem dan direct contact op met de Nederlandse ambassade of consulaten-generaal. Laat een kopie van de houderpagina achter bij thuisblijvers, zet een foto ervan op je telefoon en neem vanuit Nederland twee pasfoto's mee (voor als je een nieuw reisdocument moet aanvragen).

TIP: Maak een scan/foto van de houderpagina van je paspoort en stuur die naar je e-mailadres.

TIP: Draag een kopie van je paspoort bij je.

PROSTITUTIE

Prostitutie is in Brazilië niet strafbaar, het exploiteren van prostituees wel. Zij staan er niet zoals in Nederland onder medische controle en velen zijn besmet met hiv/aids of andere SOA's. Prostitutie trekt vaak criminaliteit aan en de zones waar prostitutie wordt bedreven, zijn niet veilig. Verder is ook in Brazilië bij seksueel contact met minderjarigen sprake van een ernstig strafbaar feit, met – bij veroordeling – zware straffen, los nog van mogelijke Nederlandse strafrechtelijke vervolging. Bovendien zijn prostituees vaak afkomstig uit kwetsbare groepen en kan er sprake zijn van gedwongen prostitutie. Aanwijzingen voor mensenhandel of ben je getuige van kinderopstitutie? Kijk niet weg, meld het al dan niet anoniem op www.meldkinderseksuisme.nl of bij het Braziliaanse ministerie van Justitie op het speciale telefoonnummer 100.

REGISTREER JE ALS SUPPORTER OF TOERIST

In het geval van een calamiteit of crisis is het vaak lastig om actuele en juiste informatie te krijgen, zeker als taal en omgeving onbekend zijn. Op zo'n moment is het fijn als de ambassade je rechtstreeks kan bereiken en je over eventuele risico's kan informeren.

TIP: Registreer je voorafgaand aan vertrek bij het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken op <https://www.kompas.buzaservices.nl/registratie/>. Zo weet de ambassade dat je in Brazilië verblijft en ben je in geval van calamiteit of crisis gemakkelijker te bereiken.

RIJBEWIJS

Met een Nederlands rijbewijs kun je in Brazilië een auto huren. Een internationaal rijbewijs (te koop bij de ANWB) is op zich niet nodig, maar wel handig om bij de verhuurder te kunnen afgeven als deze daarom vraagt. Zo hou je je Nederlandse rijbewijs op zak.

TAAL

De meeste Brazilianen spreken alleen Portugees en nauwelijks Engels. In de speelsteden staan rondom wedstrijddagen extra Engelstalige vrijwilligers en personeel supporters te woord.

Stadion: estádio
Ziekenhuis: hospital
Bus: ônibus

Centrum: centro
Kunt u me helpen: Você poderia me ajudar?

Tip: Zie [deze vertaalsite nl.bab.la/nieuws/football-phrases](http://nl.bab.la/nieuws/football-phrases)

TELEFOONVERKEER

Bellen binnen Brazilië of naar een Nederlands nummer is niet altijd mogelijk. In en rond de stadions kan er tijdelijk geen bereik zijn. Sms-berichten komen gebrekkig aan. Het is wel mogelijk een lokale simkaart te kopen (ongeveer 4 euro) met je paspoort en het adres van je hotel. Let erop dat de verkoper 'estrangero' invoert in het systeem. Daarna kun je de kaart activeren met je paspoortnummer.

TIP: Let op de zeer hoge kosten van telefoon- en dataverkeer. Deze kun je enigszins verminderen door een lokale simkaart aan te schaffen.

TIJDVERSCHIL

Tijdens het WK is het in tien van de twaalf speelsteden 5 uur vroeger dan in Nederland. In de speelsteden Manaus en Cuiabá is het tijdsverschil 6 uur.

TRANSPORT EN WEGEN

Het meeste personenvervoer tussen de hoofdsteden van de staten gaat per vliegtuig. Houd rond het WK rekening met aanzienlijke drukte en vertragingen, en vliegtickets die flink duurder zijn. De afstanden tussen de meeste speelsteden zijn zo groot dat reizen over de weg is af te raden. Op het platteland en in de afgelegen gebieden kunnen de wegen slecht zijn, met gaten en kuilen. Maak daarom – als je per auto reist – gebruik van de grotere doorgaande wegen. Rij voorzichtig, niet te snel (er zijn veel controles en verkeersdrempels)

en hou rekening met onvoorspelbaar rijgedrag van anderen.

Rij liever niet in het donker buiten de bebouwde kom: veel wegen zijn niet of slecht verlicht, evenals auto's en vrachtwagens zelf.

Let op: Er zijn veel zakkenrollers actief in het openbaar vervoer.

VACCINATIES

Voor Brazilië gelden geen verplichte vaccinaties als je vanuit Nederland reist, al raden sommige instanties wel inentingen aan, met name tegen gele koorts. Vaccinatie is wel verplicht als je in een land bent geweest waar gele koorts voorkomt. Informatie vind je onder andere op www.lcr.nl/Landen/Brazilië.

TIP: Ga op tijd na of je vaccinaties in orde zijn. Soms is meerdere keren prikken noodzakelijk voor een werkzame vaccinatie.

VEILIGHEID EN CALAMITEITEN

De veiligheidssituatie in Brazilië is aanzienlijk anders dan in Nederland. Er zijn in Brazilië veel (vuur)wapens in omloop en de drempel voor het gebruik van geweld is er vaak relatief laag. Mocht je worden beroofd of overvallen, verzet je dan niet en geef alles meteen af. Laat een proces verbaal (boletim de ocorrência) opmaken bij een

politiebureau (delegacia) voor alle verloren of gestolen bezittingen, met name voor het indienen van een schadeclaim bij je verzekering. Zoals in elke grote stad, en bij ieder groot evenement, moet je opletten voor kleine en grote criminaliteit, zoals zakkenrollen of auto-inbraak.

Neem de gebruikelijke veiligheidsmaatregelen. **Een paar eenvoudige adviezen:**

- Blijf zoveel mogelijk op drukke plaatsen, straten en pleinen. Soms loop je slechts één straat verder al risico op een onaangename ervaring.
- Ga niet in het donker het strand op. Promenades bij de stranden kun je meestal wel gebruiken.
- Bezoek geen favela's.
- Respecteer aanwijzingen van de lokale politie. Ga zo min mogelijk in discussie en meng je niet in opstootjes en/of ruzies.
- Uitgaan in de steden kan zonder problemen, maar wees voorzichtig. In groepsverband is het over het algemeen veiliger. Neem een taxi, het liefst met meerdere personen. Vraag in het hotel of restaurant hulp bij het regelen hiervan.

TIP: Neem zo weinig mogelijk waardevolle spullen mee, draag geen sieraden, opvallende horloges of handtassen en loop niet zichtbaar met je camera, tablet of laptop.

VEILIGHEID WATER EN VOEDSEL

De kwaliteit van het water uit de kraan is in het hele land matig tot slecht. Het water is prima te gebruiken om te douchen, wassen of tanden poetsen, maar drinkwater uit flessen is veiliger. Wees voorzichtig met eten dat op straat wordt verkocht, en met ongekoekt eten.

VERMISSING BANKPAS OF CREDITCARD

Verlies je je bankpas of creditcard, doe dan direct aangifte bij de plaatselijke politie en vraag altijd een schriftelijke verklaring. Schrijf voor vertrek het telefoonnummer van je bank of creditcardorganisatie in je agenda of op een briefje en neem dat mee. Zo kun je de pas na verlies of diefstal in het buitenland direct blokkeren. Sla het telefoonnummer ook op in je mobiele telefoon.

VERZEKERING EN MEDISCHE KOSTEN

Je Nederlandse basis ziektekostenverzekering vergoedt doorgaans alleen urgente medische kosten, en slechts tot de hoogte van wat een vergelijkbare behandeling (of medicijnen) in Nederland kost(en). Een reisverzekering kan de extra kosten dekken, evenals die voor het afbreken van de reis bij ongeval of ziekte. Het is daarom verstandig een reisverzekering af te sluiten.

Deze verzekering moet dekking bieden voor de medische - en repatriëringskosten. Controleer of dit ook geldt in Brazilië; meestal betreft dit een reisverzekering met werelddekking. Let op: Soms vergoedt een

reisverzekering alleen de medische kosten als je naast de basis ziektekostenverzekering een aanvullende dekking hebt.

VISUM

Met een Nederlands paspoort heb je geen visum nodig. Bij aankomst op het vliegveld krijg je een tijdelijke verblijfsvergunning voor een verblijf tot 90 dagen. Bij langer (en illegaal) verblijf volgen boetes, kun je het land worden uitgezet en mag je mogelijk in de toekomst Brazilië niet meer in.

TIP: Bekijk voor vertrek en tijdens je verblijf het reisadvies op www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/reisadviezen/brazilië of download de [bzreisadvies](#) app.

TIP: Zie <http://braziliëambassade.org> of – voor de meest recente versie van dit boekje met actuele informatie – www.oranjeboekje2014.nl.

WEDSTRIJD

- wees op tijd bij het stadion en reken op lange reistijden;
- zorg dat je geldige tickets hebt (deze zijn op naam). Zie ook pagina 47;
- koop geen tickets op de zwarte markt, deze zijn vaak vervalst;
- racistisch gedrag wordt niet getolereerd;
- (plastic) flessen, alcohol, vuurwerk, spandoeken, stokken, enzovoort mogen het stadion niet in.

Bekijk voor vertrek en tijdens je verblijf ook het reisadvies op:
rijksoverheid.nl/onderwerpen/reisadviezen/brazilië-of-brazilienlambassade.org

De meest recente versie van dit boekje met actuele informatie:
oranjeboekje2014.nl

Dé officiële ontmoetingsplaats van de Nederlandse overheid voor Nederlanders die Brazilië bezoeken vanwege het WK:
facebook.com/NLenWK2014

De OnsOranje WK2014 app voor iPhone en Android: vanaf 31 mei te downloaden!

ADRESSEN (MOGELIJKE) SPEELSTEDEN NEDERLAND

Honorair consulaat Salvador
Alameda das Catabas 205
41820-440 Salvador – BA

Honorair consulaat Porto Alegre
Avenida Carlos Gomes 222, 8ª andar
90480-000 Porto Alegre – RS

Consulaat-generaal São Paulo
Avenida Brigadeiro Faria Lima 1779, 3e etage
01452-001 São Paulo – SP

Honorair consulaat Belo Horizonte
Rua Sergipe 1167, sala 1203, funcionários
33130-171 Belo Horizonte – MG

Honorair consulaat Fortaleza
Rua Rocha Lima 371, Joaquim Távora
60136-000 Fortaleza – CE

Ambassade Brasilia
SES Avenida das Nações Quadra 801 Lote 05
70405-900 Brasília – DF

Consulaat-generaal Rio de Janeiro
Edifício Leblon Empresarial, 6e etage
Avenida Ataulfo de Paiva 204, Leblon
22440-033 Rio de Janeiro – RJ

JE TICKET IN JE POCKET!

WAAR EN WANNEER HAAL IK MIJN TICKET(S) OP?

Leden van OnsOranje of Supportersclub Oranje die ervoor hebben gekozen om hun toegewezen tickets af te halen in Brazilië, kunnen dit doen bij één van de FIFA venue ticketing centres. Deze zijn vanaf zondag 1 juni zeven dagen per week geopend van 09.00 tot 21.00 uur. Elke locatie sluit één dag na de laatste wedstrijd in de betreffende speelstad. Afhalen bij het stadion is niet mogelijk.

HOE WERKT HET?

Je kunt de tickets in één keer voor alle bestelde groepswedstrijden in het Ticket Centre laten printen. Dit gebeurt door een selfservice ticket terminal; een machine die creditcard, smartcard en/of Official Ticket Certificate kan lezen en op basis daarvan de toegewezen tickets herkent. Hiervoor heb je naast een official ticket confirmation letter – die je van de FIFA op je huisadres ontvangt of hebt ontvangen – de credit card nodig waarmee je hebt betaald. Tickets voor de knock-outfase worden alleen toegewezen als Nederland zich hiervoor plaatst, en zijn vanaf 24 uur daarna bij een Ticket Centre af te halen. Bij uitschakeling vervalt de toewijzing voor deze en alle daaropvolgende wedstrijd(en). Dit geldt alleen voor SCO en OO leden. Personen die rechtstreeks een Team Series Ticket Nederland via FIFA hebben gekocht, krijgen tickets voor het land dat in onze plaats doorgaat.

WIE KAN DE TICKETS AFHALEN?

In alle gevallen alléén de persoon op wiens naam de informatiedrager is geregistreerd. Let op: hij of zij moet tevens in het bezit zijn van een geldig legitimatiebewijs, creditcard waarmee tickets zijn betaald en official ticket confirmation letter.

TICKET OF INFORMATIEDRAGER KWIJT?

Meld je dan bij de helpdesk in één van de Ticket Centres. Daar helpen ze je verder.

WAAR ZIJN DE TICKET CENTRES?

Die in de speelsteden van Oranje in groep B vind je op pagina's 30, 45 en 54. Zie ook pagina's 60 en 61 voor andere speelsteden.

WAAR VIND IK ALLE ACTUELE INFO?

Kijk regelmatig in de FAQ's op www.fifa.com/ tickets. Hier vind je eveneens nieuwe locaties, waaronder die op een aantal internationale vliegvelden.

TIP: Hou ook het Twitteraccount @onsoranje in de gaten.

FIFA WORLD CUP
Brasil

Onze opstelling? Pal achter het Nederlands elftal

ING is trots op voetballend Nederland. Trots op onze spelers, op onze supporters en op de grootse prestaties die we met zo'n klein landje hebben neergezet. Maar dat is niet de enige reden dat we hoofdsponsor zijn van het Nederlands elftal. Want als we echt heel eerlijk zijn, houden we gewoon heel erg van voetbal.

Oranje is **liefde voor voetbal**

Oranje is **ING**

OnsOranje

SAMEN

Schrijven we geschiedenis

#SSWG

Ons videoteam is ook aanwezig in Brazilië en maakt dagelijks video's over het Nederlands elftal en de Oranjefans.

[youtube /onsoranje](https://www.youtube.com/onsoranje)

Praat mee, laat zien wat je meemaakt, video's, foto's: onze socialmediakanalen staan natuurlijk ook helemaal in het teken van het WK.

[f](#) [t](#) [i](#) /onsoranje

Op onze website vind je niet alleen alle nuttige WK-informatie, maar ook het laatste nieuws over het Nederlands elftal.

onsoranje.nl

Alle WK-content over team en fans in een oogopslag? Kijk dan op onsoranje.nl/sswg en schrijf ook mee aan de geschiedenis van Oranje. #sswg

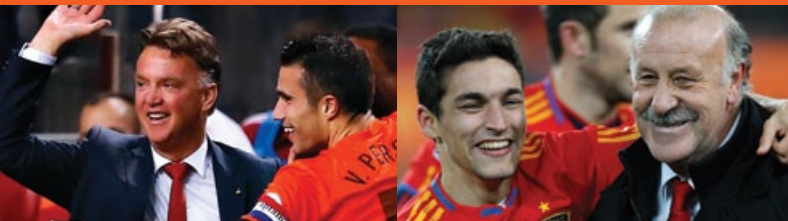
onsoranje.nl/sswg

VRIJDAG 13 JUNI, 16.00 UUR*

ARENA FONTE NOVA, SALVADOR

WAT EEN AFTRAP NEDERLAND TEGEN SPANJE!

‘LA SELECCIÓN’

BONDSCOACH LOUIS VAN GAAL

“Groep B is al een moeilijke en sterke poule, en we trappen af tegen de wereldkampioen... De Spanjaarden hebben ook nog eens een sterke kwalificatiereeks achter de rug.”

ORANJECAPTAIN ROBIN VAN PERSIE

“Het is bijzonder dat we het WK beginnen tegen de tegenstander waartegen we vier jaar geleden in de finale zijn geëindigd. Ik vind het mooi dat we bij de eerste gelegenheid al meteen de kans krijgen iets goed te maken...”

DE BALANS

10 gespeeld, 4 gewonnen, 1 gelijk, 5 verloren. Doelsaldo: 11-16.
Eerdere WK-ontmoetingen: 1 (WK-finale, 11 juli 2010, 0-1)

BONDSCOACH VICENTE DEL BOSQUE

“Julie hebben sinds 2010 tot op de dag van vandaag goede resultaten gehaald. We moeten meteen alles geven, want Nederland vraagt het uiterste van ons. Maar dat is goed voor onze concentratie. Veel hangt af van de mentale kracht waarmee we het WK beginnen.”

WK-kwalificatie: eerste in poule met Frankrijk, Finland, Georgië en Wit-Rusland, met 20 punten uit 8 wedstrijden en een doelsaldo van 14-3.

WK-deelnames: 13 (1934, 1950, 1962, 1966, 1978, 1982, 1986, 1990, 1994, 1998, 2002, 2006, 2010). **Beste resultaat:** (huidig) wereldkampioen. **EK-winnaar:** 1964, 2008, 2012.

Sterspelers, onder anderen: Andrés Iniesta, Xavi, Gerard Pique, Fernando Torres, David Villa, Iker Casillas, Xabi Alonso, Sergio Ramos, Jordi Alba, Pedro en Cesc Fabregas.

* lokale tijd

ARENA FONTE NOVA

ANDERE WK-WEDSTRIJDEN

Maandag 16 juni: Duitsland - Portugal

Vrijdag 20 juni: Zwitserland - Frankrijk

Woensdag 25 juni: Bosnië en Herzegovina - Iran

Dinsdag 1 juli: achtste finale

Zaterdag 5 juli: kwartfinale

(dit kan Nederland zijn, als we in groep B als eerste zijn geëindigd)

Zie ook speelschema achterin

Arena Fonte Nova Officiële naam: 'Estádio Octávio Mangabeira' Bijnaam: Bahia Stadion Bouwjaar: 1951, compleet vernieuwd opgeleverd in 2013 Capaciteit: 54.907 (inclusief 5.000 tijdelijke plaatsen in een gedeelte met bijnaam 'het hoefijzer') Thuishaven van: Esporte Clube Bahia, waar Daniel Alves vandaan komt, en Esporte Clube Vitória, waar onder anderen Vampeta, Bebeto en Dida hebben gespeeld.

Futuristisch vormgegeven, lichtgewicht metalen dak, inclusief onder meer panoramisch restaurant, museum en concertzaal. Zuidelijke gedeelte is 42 meter hoog met uitzicht op de beschermde waterbron Tororó Dyke.

HOE KOM JE ER?

Het stadion ligt op 24 kilometer van het vliegveld (Deputado Luís Eduardo Magalhães International Airport). Tijdens WK-wedstrijddagen worden extra bussen ingezet (lijn S9). Vervoer is gratis, mits je in het bezit bent van een wedstrijdticket. Vertrekpunt is aan de rechterzijde van de uitgang (bij aankomst op vliegveld). Bussen rijden elke tien minuten, vanaf vijf uur voor de aftrap tot twee uur na de wedstrijd. Volg supportersclub-oranje.nl en/of onsanje.nl/WK2014 voor actuele info over Oranjeplein en Oranjeparade!

HANDIG TE WETEN

Alle stadions zijn rookvrij. Neem behalve je ticket ook je identiteitsbewijs mee.

HIGHLIGHTS

SALVADOR

Het oude Salvador was ooit hoofdstad van Brazilië, en is nog altijd de (bruisende) hoofdstad van deelstaat Bahia. Met 3 miljoen inwoners zijn alleen São Paulo en Rio de Janeiro groter. Het bekendste gedeelte van Salvador is Pelourinho, het heuvelachtige historische centrum. Op het centrale plein werden vroeger slaven uit Afrika verhandeld, maar nu is dit de centrale plek van koloniale architectuur en Afro-Braziliaanse cultuur. Vol *capoeira* (een dans-/vechtsport), felle kleuren, percussiegroepen en toeristische attracties. Een artistieke wijk met een aantrekkelijk straatbeeld. **Leuk weetje:** Michael Jackson nam in Pelourinho een gedeelte op van zijn videoclip 'They don't care about us'.

In 1985 werd de wijk opgenomen op de UNESCO-lijst van werelderfgoed. Het is ook het decor van de jaarlijkse carnavalsviering, een van de grootste parades van het land. Speciaal voor de supporters is er in het weekend van 14 en 15 juni hiervan een speciale WK-versie, de dag dus na Nederland tegen Spanje, met bovendien optredens van diverse Braziliaanse popsterren.

Tips: om in cafés en bars bij te houden hoeveel drank is besteld, worden de lege flessen vaak onder of naast de tafel gezet. Check, voordat je plaatsneemt, of er geen lege flessen staan. Ook zullen verkopers, vaak kinderen, Bahia-lintjes als cadeautje aanbieden. Let op: als je het lintje eenmaal om je pols hebt, raak je de verkoper pas na een (kleine) betaling kwijt.

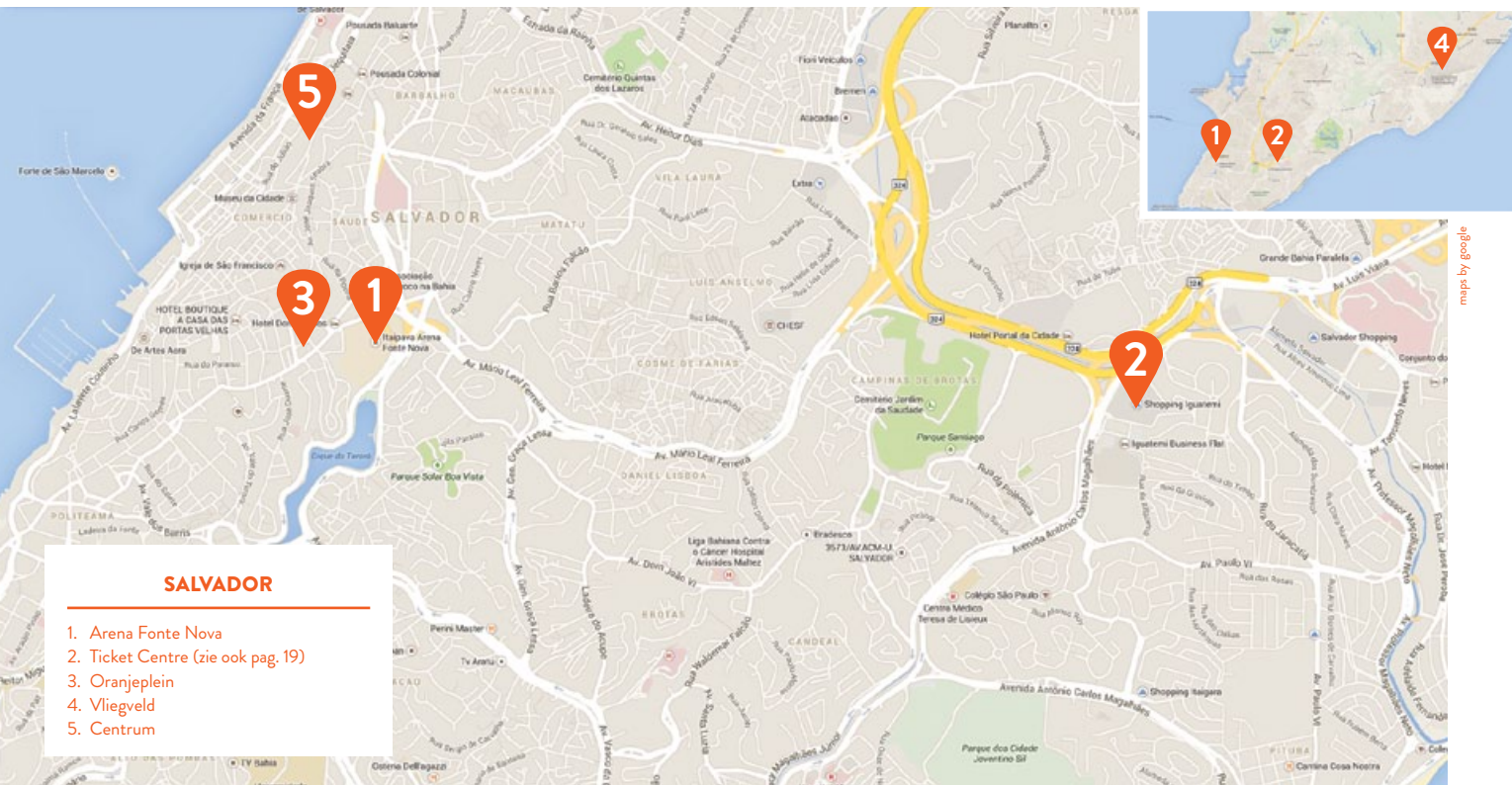
DENK OOK HIERAAN

Zoals heel Salvador staat het mooie Pelourinho ook bekend om criminaliteit. Neem voor een prettig verblijf daarom deze tips en informatie in acht → loop geen stille straten in * de Cidade Baixa (laaggelegen stadsdeel) is 's nachts en in het weekend onveilig en verlaten. Leg de steile wegen die het stadsdeel verbinden met de Cidade Alta (hooggelegen stadsdeel) alleen per taxi af * gebruik alleen officiële taxi's, liefst besteld door hotel of restaurant * vermijd in het donker ook de lift tussen de twee stadsdelen * onbewaakte eigendommen op het strand

vormen een makkelijk en aantrekkelijk doelwit * zakkenrollers zijn zeer actief in het openbaar vervoer en op drukke plaatsen * draag liefst geen horloge en zo min mogelijk juwelen * neem liever geen tas mee, draag alleen een kopie van je paspoort bij je en ga met zo min mogelijk geld op stap * zorg wel dat je altijd wat geld bij je hebt om in geval van bedreiging onmiddellijk te kunnen overhandigen * verzet je nooit tegen de overvallers.

Leuk: de Modelo Market met bijna driehonderd authentieke winkeltjes. Zie ook: www.mercadomodelobahia.com.br.

SALVADOR

1. Arena Fonte Nova
2. Ticket Centre (zie ook pag. 19)
3. Oranjeplein
4. Vliegveld
5. Centrum

VRAGEN TER PLEKKE? SPREEK ONS AAN!

We zijn er tijdens de wedstrijddagen op het Oranjeplein. Locatie: Terreiro de Jesus (onder voorbehoud). Actuele info: check.onsoranje.nl / supportersclub-oranje.nl.

Adres Ticket Centre: Iguatemi Shopping: Avenida Tancredo Neves n° 148, Estacionamento I-1, Salvador, Estado da Bahia, CEP: 41828-900

FIFA Fan Fest: Aeroclube (onder voorbehoud)

UITSTEKENDE WEBSITES

www.copa2014.gov.br/en/sedes/salvador
www.visitbrasil.com

GAAF: INTERACTIEVE TOUR

www.braziltour360.com/#salvador

ACTUELE APP

download 'Concierge Brasil' (iPhone)

vijf uur vroeger dan in Nederland.

in Salvador is het zelfs in de Braziliaanse wintermaanden 22 tot 27 graden.

Een WK meemaken is vanzelfsprekend iets heel speciaals. Temeer omdat we weten dat jullie er altijd weer voor Oranje zijn, zowel in Nederland als met velen ter plaatse. Wij kijken echt uit naar een geweldig toernooi, waarin we ons wederom samen laten zien. Aan iedereen in Brazilië en aan de rest van de wereld.

Wij allen wensen jullie een prachtig, onvergetelijk WK 2014!

Louis van Gaal, staf en spelers

Oranje!

Het team is 24 uur per dag te bereiken via 0031-881677222

NEDERLANDS POLITIETEAM

WE MAKEN ER SAMEN EEN MOOI EN VEILIG FEEST VAN!

Samen het WK 2014 zo veilig en feestelijk mogelijk laten verlopen, dat is het doel van het Nederlands Politie Team (kortweg NPT). De Nederlandse politie is er óók voor jullie veiligheid in Brazilië.

MAKKELIJK HERKENBAAR

Je kunt ze eenvoudig herkennen: het team van Nederlandse politieagenten tijdens het WK. Ze zijn opvallend in het blauw gekleed en dragen het logo van de Nederlandse politie.

ONZE ROL

Het NPT maakt deel uit van de Nederlandse politie en zorgt voor extra ondersteuning wanneer Oranje in het buitenland speelt. Wij adviseren de lokale politie in de speelsteden, want wij kennen de – altijd fantastische – Oranjesupporters immers het best.

ALVAST BEDANKT

Samen met de KNVB, OnsOranje en de Supportersclub Oranje heeft het NPT de speelsteden al goed verkend. Zo kunnen al 'jullie' activiteiten veilig plaatsvinden op de meest geschikte locaties! Wij kijken uit naar onze samenwerking met jullie allen en danken jullie alvast voor het, indien nodig, opvolgen van onze aanwijzingen en adviezen. Vragen? Schroom zeker niet iemand van ons team aan te spreken.

Will van Kollenburg, delegatieleider NPT

Mediapartner van de

De voorbereiding.

De krant van Oranje Nederland.

Nederland leest De Telegraaf

Vooruitdenkend aan Brazilië.

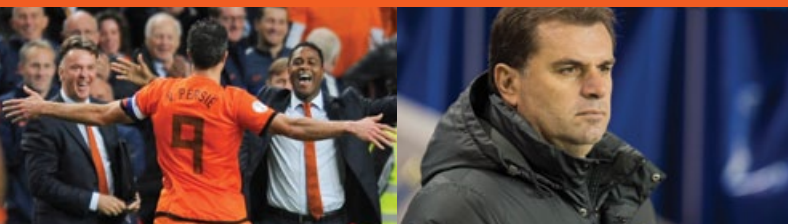
Ook al zo'n zin in het WK? De Brazilianen wel. Als softwareontwikkelaar én trotse sponsor wilden we u dit staaltje oranjedenken niet onthouden.

WOENSDAG 18 JUNI, 13.00 UUR*

ESTADIO BEIRA-RIO, PORTO ALEGRE

DE VOLGENDE NEDERLAND TEGEN AUSTRALIË!

'THE SOCCEROOS'

BONDSCOACH LOUIS VAN GAAL

“Dat we in een moeilijke poule zitten, bewijst ook het feit dat Nederland van de vorige drie ontmoetingen met Australië er nog niet een heeft weten te winnen.”

ORANJECAPTAIN ROBIN VAN PERSIE

“Australië is fysiek ijzersterk. Van de eerste wedstrijd die we tegen ze speelden, staat me bij dat die erg lastig was, en later verloren we zelfs. Het wordt hoe dan ook een uitdaging.”

DE BALANS

3 gespeeld, 2 gelijk, 1 verloren. Doelsaldo: 2-3
Driemaal oefeninterland: 2006 (1-1), 2008 (1-2) en 2009 (0-0)

BONDSCOACH ANGE POSTECOGLOU

“We hebben tegen jullie weliswaar een goede staat van dienst, maar treffen wel gewoon de beste ploegen ter wereld, en het spel van Oranje bewonder ik. We moeten dus enorm hard werken en zorgen dat we uitstekend voorbereid zijn, om ons te kunnen plaatsen voor ronde twee. Het is spannend voor heel ons land, maar we zullen er óók van genieten.”

WK-kwalificatie: in Azië ingestroomd in ronde drie; eerste in groep D voor Oman, Saoedi-Arabië en Thailand. In ronde vier geëindigd in groep B achter Japan en voor Jordanië, Oman en Irak.

WK-deelnames: 3 (1974, 2006, 2010). **Beste resultaat:** achtste finale (2006). **Confederations Cup:** 1997 (tweede), 2001 (derde) en 2005. **AFC Asian Cup:** 2007, 2011 (tweede) en deelnemer in 2015.

Sterspelers, onder anderen: Tim Cahill, Lucas Neill en Brett Holman.

* lokale tijd

ESTADIO BEIRA-RIO

ANDERE WK-WEDSTRIJDEN

Zondag 15 juni: Frankrijk - Honduras
Zondag 22 juni: Zuid-Korea - Algerije
Woensdag 25 juni: Nigeria - Argentinië
Maandag 30 juni: achtste finale

Zie ook speelschema achterin

Estadio Beira-Rio Officiële naam: 'Estadio Jose Pinheiro Borda' Bijnaam: 'Gigante do Beira-Rio' Bouwjaar: 1969, gerenoveerd in 2013 Capaciteit: 50.287 Thuishaven van: Sport Club Internacional

Gelegen in een Ansichtkaart-achtige omgeving, aan de oever van de rivier Guaíba en naast een park. Voorzien van een nieuw 'folievormig' dak en een moderne voorgevel in de (club)kleuren rood, wit en zilver van Internacional Sport Club.

HOE KOM JE ER?

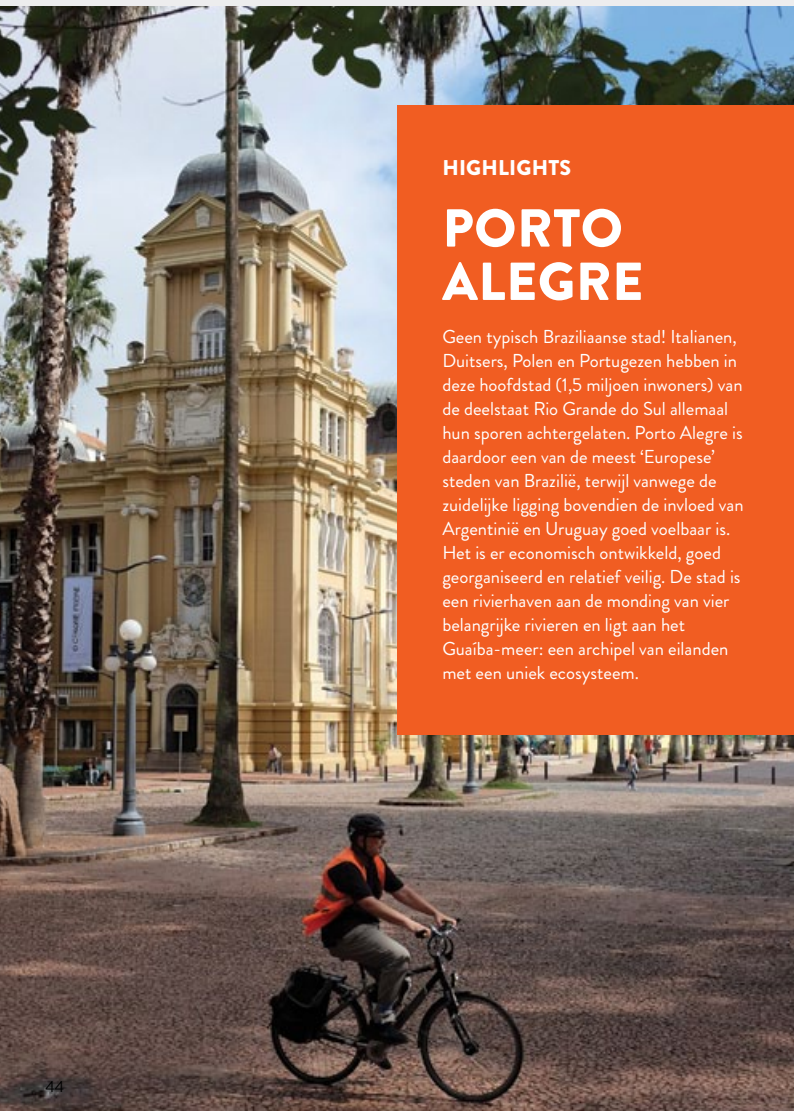
Het stadion ligt op 17 kilometer van het vliegveld (Salgado Filho Airport). Tijdens WK-wedstrijddagen worden extra bussen ingezet naar het stadion, naar het centrum en van centrum naar stadion. De vertrekpunten staan goed aangegeven. Vervoer is gratis, mits in het bezit van een wedstrijdticket.

Actuele info Oranjeplein en Oranjeparade?

Volg supportersclub-oranje.nl en/of onsooranje.nl/WK2014.

HANDIG TE WETEN

Alle stadions zijn rookvrij.
Neem behalve je ticket ook je identiteitsbewijs mee.

HIGHLIGHTS

PORTO ALEGRE

Geen typisch Braziliaanse stad! Italianen, Duitsers, Polen en Portugezen hebben in deze hoofdstad (1,5 miljoen inwoners) van de deelstaat Rio Grande do Sul allemaal hun sporen achtergelaten. Porto Alegre is daardoor een van de meest 'Europese' steden van Brazilië, terwijl vanwege de zuidelijke ligging bovendien de invloed van Argentinië en Uruguay goed voelbaar is. Het is er economisch ontwikkeld, goed georganiseerd en relatief veilig. De stad is een rivierhaven aan de monding van vier belangrijke rivieren en ligt aan het Guaíba-meer: een archipel van eilanden met een uniek ecosysteem.

PORTO ALEGRE IS ÓÓK

Brique da Redenção

Traditionele trekpleister met antiek, schilderijen, specerijen en meer culturele koopwaar.

Mario Quintana Culture House

Een van de meest complete cultuurpodiums van Latijns-Amerika.

Rio Grande do Sul Art Museum

Vijfduizend vierkante meter aan rijke collectie kunst op Alfandega Square.

São Pedro Theater

Uit 1858, barok Portugese stijl aan de buitenzijde, en veel velvet en goud binnenin.

GRAPPIG OM TE WETEN

Porto Alegre heeft meer dan een miljoen bomen en is vaak be kroond voor het leef- en werkklimaat.

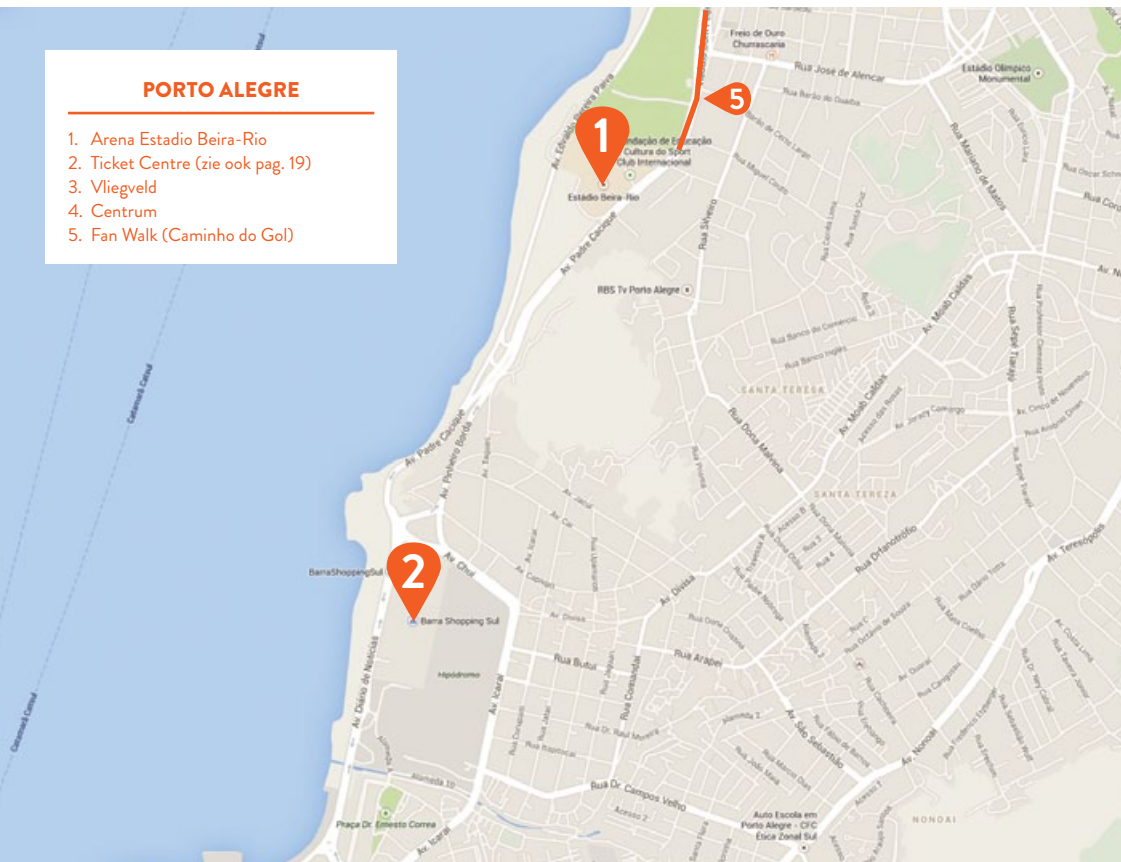

GAUCHO'S

De inwoners van Rio Grande do Sul noemen zichzelf met trots Gaucho's – de Zuid-Amerikaanse variant van cowboys – aangezien in de negentiende eeuw de meeste mensen er een boerenbestaan leefden. Een geuzennaam dus, verbonden aan een cultuur van *churrasco* (barbecue), *chimarrão* (soort sterke thee) en traditionele muziek. Natuurlijk is Porto Alegre óók een voetbalstad; met een grote rivaliteit tussen Sport Club Internacional, waar Dunga en Pato zijn begonnen, en Grêmio, de club waarvan Ajax in 1995 de Wereldbeker won en waar Ronaldinho zijn eerste wedstrijden speelde.

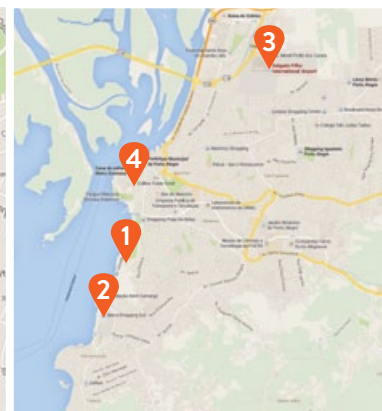
PORTO ALEGRE

1. Arena Estadio Beira-Rio
2. Ticket Centre (zie ook pag. 19)
3. Vliegveld
4. Centrum
5. Fan Walk (Caminho do Gol)

Locatie Oranjeplein wordt nog bekendgemaakt. Check onsoranje.nl / supportersclub-oranje.nl.

FIFA Fan Fest: Sunset Amphitheater

maps by google

VRAGEN TER PLEKKE? SPREEK ONS AAN!

We zijn er tijdens de wedstrijddagen op het Oranjeplein.

Adres Ticket Centre: Barra Shopping Sul:
Av. Diário de Notícias, 300 - Cristal,
Porto Alegre - RS, 90810-080

UITSTEKENDE WEBSITES

www.copa2014.gov.br/en/servicos/portoalegre

GAAF: INTERACTIEVE TOUR

www.braziltour360.com/#portoalegre

ACTUELE APP

Download 'Concierge Brasil' (iPhone)

vijf uur vroeger dan in Nederland.

in deze Braziliaanse wintermaanden 'on-Braziliaans': van zo'n 18 graden overdag tot 's nachts vaak rond het vriespunt.

OFFICIËLE SUPPLIERS

BELO HORIZONTE

1. Stadion Mineirão
2. Ticket Centre (zie ook pag.19)
3. Vliegveld

FIFA Fan Fest: Expominas
Oranjeplein: op loopafstand van het stadion

FORTALEZA

1. Stadion Castelão
2. Ticket Centre (zie ook pag.19)
3. Vliegveld
4. Centrum

FIFA Fan Fest: Iracema Beach
Locatie Oranjeplein wordt nog bekendgemaakt.
Check onsoranje.nl / supportersclub-oranje.nl.

Zie ook pagina's 60 en 61.

MAANDAG 23 JUNI, 13.00 UUR*

ARENA DE SÃO PAULO

UNIEKE CLASH

NEDERLAND TEGEN CHILI!

'LA ROJA'

BONDSCOACH LOUIS VAN GAAL

“Chili is een opkomend, groot voetballand met veel goede spelers, zoals sterspeler Arturo Vidal die ik al eens graag naar Bayern München had willen halen. Ik vind het een ijzersterke tegenstander.”

ORANJECAPTAIN ROBIN VAN PERSIE

“Chili is in Nederland misschien wat minder bekend, maar ik heb ze bijvoorbeeld tegen Engeland op Wembley gezien en daar speelden ze echt goed. Zij proberen te voetballen, zelfs de keeper en twee laatste mannen doen daaraan mee.”

DE BALANS

Slechts eenmaal ontmoet: op 8 juni 1928, 2-2 (Olympische Spelen).

BONDSCOACH JORGE SAMPAOLI

“We kennen het Nederlandse voetbal goed, hebben veel wedstrijden van jullie gezien. Jullie hebben goede aanvallers en jonge verdedigers. Een extra reden om zoveel mogelijk aan te vallen, zoals we altijd al doen. Het is een zware groep, heel complex, maar des te spannender. Bovendien: spelen tegen de besten is voor ons alleen maar een extra stimulans.”

WK-kwalificatie: rechtstreeks in de kwalificatiegroep van Zuid-Amerika, achter Argentinië en Colombia en vóór Ecuador, Uruguay (tevens geplaatst na play-off), Venezuela, Peru, Bolivia en Paraguay.

WK-deelnames: 8 (1930, 1950, 1962, 1966, 1974, 1982, 1998 en 2010). **Beste resultaat:** derde (als gastland in 1962). **Deelnames Copa América:** 36 (beste resultaat: tweede in 1955, 1956, 1979 en 1987).

Sterspelers, onder anderen: Alexis Sanchez, Eduardo Vargas, Matias Fernandez, Arturo Vidal, Claudio Bravo, Gary Medel, Jorge Valdivia, Jean Beausejour en Marcelo Diaz.

* lokale tijd

ARENA DE SÃO PAULO / ITAQUERÃO

ANDERE WK-WEDSTRIJDEN

Donderdag 12 juni: Brazilië - Kroatië (openingswedstrijd)

Donderdag 19 juni: Uruguay - Engeland

Donderdag 26 juni: Zuid-Korea - België

Dinsdag 1 juli: achtste finale

Woensdag 9 juli: halve finale

(dit kan Nederland zijn, als we in groep B als eerste zijn geëindigd)

Zie ook speelschema achterin

Arena de São Paulo / Itaquerao

Ook genoemd: 'Estádio do Corinthians' /

Arena Corinthians Bouwjaar: 2014

Capaciteit: 68.000 (waarvan 20.000
tijdelijke plaatsen) (Na het WK) thuishaven
van: Sport Club Corinthians Paulista, de
meest populaire club van de stad.

Gloednieuw; tot het laatste moment in
aanbouw, ter vervanging van het
Pacaembu-stadion. Gelegen in Itaquera,
een district in São Paulo.

HOE KOM JE ER?

Het stadion ligt op 19 kilometer van
vliegveld Guarulhos en 20 kilometer van
vliegveld Congonhas. Tijdens WK-wed-
strijddagen worden twee extra buslijnen
ingezet vanaf Congonhas Airport naar de

metrostations São Judas en Conceição (lijn
1, blauw). Neem vanaf daar lijn 3 (rood)
naar Corinthians-Itaquera (loopafstand van
het stadion). Kosten: lokaal (bescheiden)
tarief.

Ook vanaf Guarulhos Airport komt er een
extra buslijn naar het stadion en naar het
centrum. Actuele info was bij het ter perse
gaan niet bekend. Check daarom: www.airportbusservice.com.br/br/linhas.

Actuele info Oranjeplein en Oranjeparade?

Volg supportersclub-oranje.nl en/of
onsoranje.nl/WK2014.

HANDIG TE WETEN

Alle stadions zijn rookvrij.
Neem behalve je ticket ook je
identiteitsbewijs mee.

HIGHLIGHTS

SÃO PAULO

Een enorme metropool... blijkt uit alles! Uit de zo'n 19 miljoen inwoners, de afstanden en de mogelijkheden. 'A selva de pedra', ofwel 'de betonnen jungle' is de culturele hoofdstad van Brazilië, economisch hart van Zuid-Amerika en smeltkroes van migranten uit alle windstreken. De voor toeristen meest interessante buurten in São Paulo zijn de uitgaanswijken Vila Madalena en Jardins. Ook Rua Augusta, vlakbij de enorme Avenida Paulista, is populair in de avonden. De drukke Aziatische wijk Liberdade, vol winkeltjes, kraampjes en sushi-restaurants, is voor overdag de moeite waard, vooral op zondag wanneer er markt is. Even uit de drukte? Dan is het Iberoamerika-park een prachtige optie. Of ga naar een van de vele museums, zoals het gerenommeerde MASP (ook op Avenida Paulista, metrostation Trianon-MASP) of het Museo de Futebol in het mooie stadion Pacaembu. Heimwee? Trek een krocket of kaassoufflé uit de muur in het centrum, naast metrostation São Bento. Ook vind je bij veel koffietentjes onze stroopwafels! Overigens tref je 140 kilometer buiten de stad de Hollandse kolonie Holambra, inclusief oudhollands snoepgoed, tulpen en molens...

VERVOER

Door de dagelijkse verkeersdrukke zijn de reistijden moeilijk in te schatten. Een taxirit van het vliegveld naar het centrum kan bijvoorbeeld 45 minuten duren, maar ook drie uur. Neem daarom ruime marges! Houd ook rekening met protesten tijdens het WK die kunnen leiden tot grote verkeerschaos. Reizen met de bus kan, maar is vrij gecompliceerd. De metro werkt prima, is overzichtelijk en goedkoop. Taxi's zijn in São Paulo de beste manier: betaalbaar en overal te vinden.

DENK OOK EVEN AAN

De wijk Itaquera waar het stadion ligt, is een achterstandswijk. Ga hier buiten de wedstrijddagen niet alleen op verkenning. In verband met grootstedelijke problemen als armoede en drugsverslaving: let vooral 's avonds en 's nachts goed op waar je heen gaat en reis bij voorkeur in groepsverband. Ga 's avonds niet meer met de bus of met de metro, maar neem een taxi. Zijn de straten verlaten? Blijf niet hangen. Laat horloges en sieraden achter in het hotel en neem niet te veel geld mee. Check bij je hotel of hostel waar het veilig is en waar niet. Tip: lees op pagina 16 de info bij de V van Veiligheid.

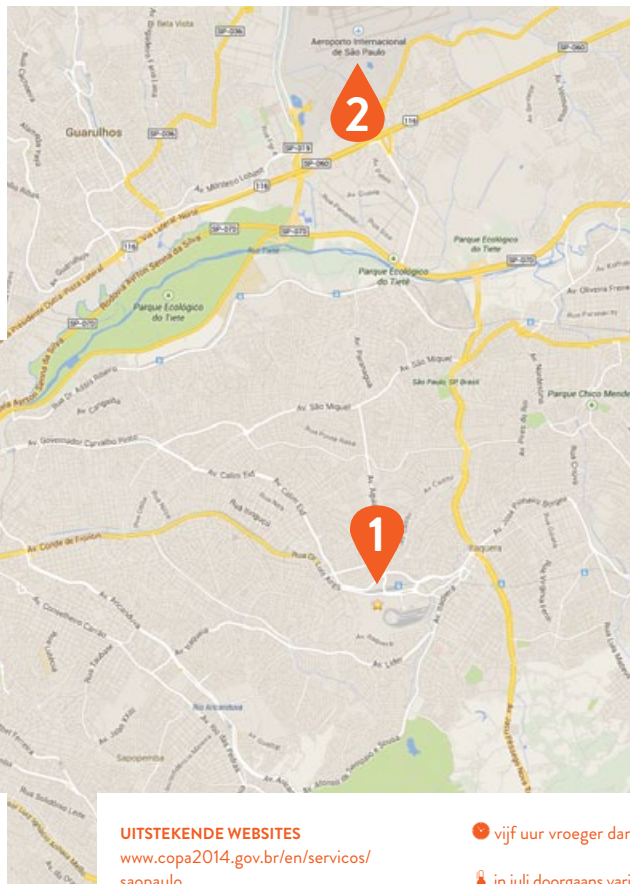
ACTUELE INFO ORANJEPLEIN

onsoranje.nl / supportersclub-oranje.nl

Adresen drie Ticket Centres (zie ook pag. 19):

- **A Ginásio do Ibirapuera:** Rua Manoel da Nóbrega, 1361, Ginásio do Ibirapuera, Paraíso, São Paulo, SP, CEP 04001-084
- **B Centro Cultural São Paulo:** Rua Vergueiro, 1000 Paraíso, São Paulo CEP: 01504-000
- **C Praça Antônio Prado:** Rua XV de Novembro, 347 – Centro - São Paulo-SP CEP: 01010-010

FIFA Fan Fest: Anhangabau Valley

SÃO PAULO

1. Arena Corinthians
2. Vliegvelden
3. Centrum

UITSTEKENDE WEBSITES

www.copa2014.gov.br/en/servicos/saopaulo

GAAF: INTERACTIEVE TOUR

www.braziltour360.com/#saopaulo

ACTUELE APP

Download 'Concierge Brasil' (iPhone)

🕒 vijf uur vroeger dan in Nederland.

🕒 in juli doorgaans variërend van 12 tot 22 graden.

WorldCoaches is het internationale sociale programma van de KNVB. Sinds de lancering in 2009 is WorldCoaches actief in meer dan 20 landen, zoals Kenia, Zuid Afrika, Indonesië, Ghana, Suriname en Brazilië.

worldcoaches

In die landen worden jeugdcoaches opgeleid in voetbal en life skills. WorldCoaches leert hen de vaardigheden die ze nodig hebben om met jonge kinderen te werken. Want iedere jonge voetballer verdient een goede coach, een WorldCoach! Iemand die kan inspireren en begeleiden, die kan voetballen, maar ook kan luisteren.

Een voetbalcoach heeft dus niet alleen voetbalvaardigheden, maar ook sociale vaardigheden nodig. In Brazilië krijgen de coaches te maken met criminaliteit, drugsbendes, geweld, HIV/AIDS en de positie van meisjes.

Een WorldCoach leert kinderen op een leuke en verantwoorde manier (beter) voetballen en geeft voorlichting over belangrijke zaken. Kortom: een WorldCoach is een rolmodel. Binnen én buiten het veld.

KNVB legt samen met het ministerie van Buitenlandse Zaken en NOC*NSF een kunstgras miniveldje met sintelbaan aan in Rio de Janeiro. Gesteund door het Nederlands elftal, KNVB sponsors en bedrijven als Edelgrass en Philips, wordt gezamenlijk een 'Oranje' donatie gedaan aan gastland Brazilië. In de speelsteden van Oranje worden daarnaast nieuwe WorldCoaches opgeleid.

Wil jij kennismaken met WorldCoaches en zien wat dit programma doet voor coaches en kinderen? Er is een open evenement op zondag 22 juni in Sao Paulo.

Meld je aan via de Oranjecamping!

Bruno de Freitas Silva (26 jaar) is WorldCoach sinds 2010.
Hij studeerde Physical Education en is nu voetbalcoach in Sao Paulo.

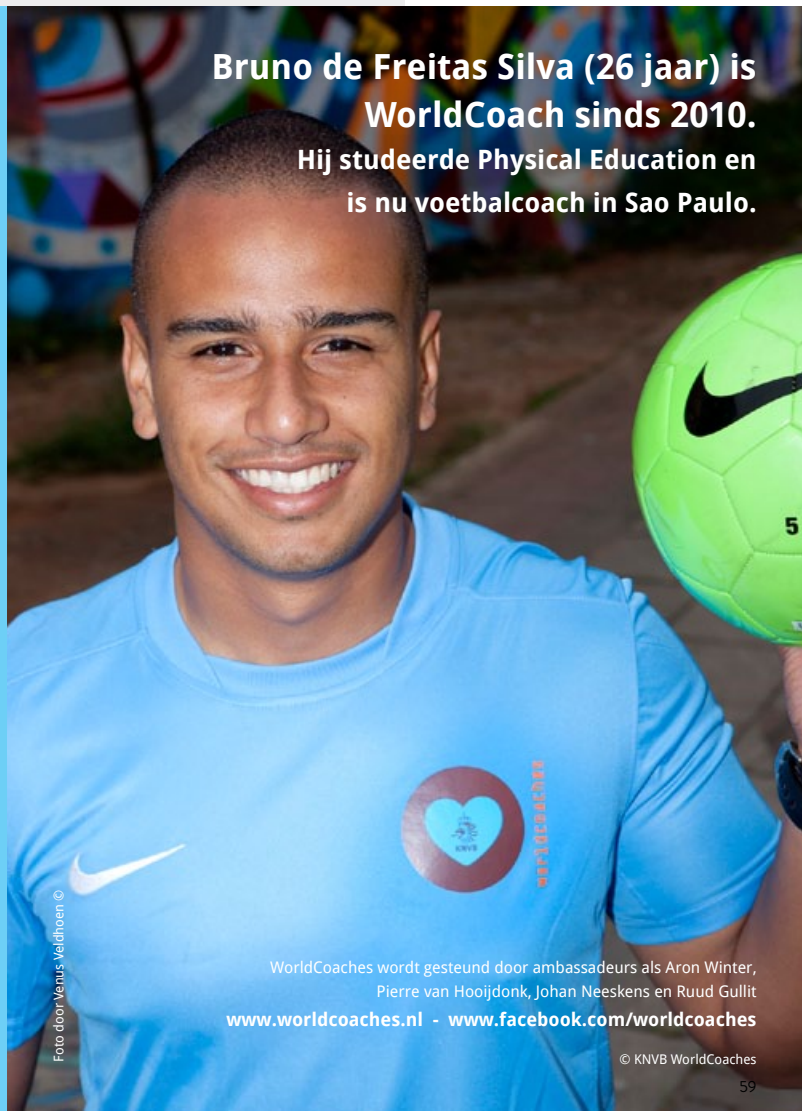

Foto door Venus Velthoën ©

WorldCoaches wordt gesteund door ambassadeurs als Aron Winter, Pierre van Hooijdonk, Johan Neeskens en Ruud Gullit
www.worldcoaches.nl - www.facebook.com/worldcoaches

© KNVB WorldCoaches

KOM NAAR DE ORANJECAMPING EN PROEF DE NEDERLANDSE GEZELLIGHEID! DAGKAARTEN ZIJN TE KOOP OP ORANJECAMPING.NL

EEN DAGJE NAAR DE ORANJECAMPING?

Alle Oranjesupporters zijn welkom op De Oranjecamping in São Paulo! Bekijk de WK-wedstrijden op het grote scherm, kom windsurfen op ons meer of doe mee met één van de andere activiteiten. Relaxen op het strand met een heerlijke cocktail kan natuurlijk ook. 's Avonds is het feest! Nederlandse DJ's en artiesten zorgen voor een onvergetelijke afsluiting van de dag.

13, 14, 15, 16 & 19, 20 en 21 juni;
€ 27,50 per persoon en inclusief diner

17, 18 & 22, 23 juni;
€ 37,50 per persoon en inclusief diner

SOCIAL EVENT

IN DE AGENDA OP 22 JUNI: ‘SOCIAL EVENT’

Op zondag 22 juni organiseert OnsOranje in samenwerking met KNVB WorldCoaches en de Oranjecamping een 'social event' in de wijk Grajau, op tien minuten afstand van de Oranjecamping. In Grajau heeft KNVB WorldCoaches samen met Philips Lighting een trapveldje verlicht waar dagelijks veel kinderen samen voetballen. Buurtcoaches rondom het veldje zijn door de KNVB opgeleid tot WorldCoach en begeleiden de kinderen zowel op als naast het veld. Samen met Pierre van Hooijdonk, Aron Winter, Peter Heerschop, Viggo Waas en Raoul Heertje kun je kennismaken met de voetbalskills en culturele activiteiten van deze kids en de buurtbewoners. Meer info over deze activiteit is te verkrijgen op de Oranjecamping of via onsoranje@knvb.nl.

#ORANJEREPORTER!

OnsOranje roept alle thuisblijvers op om verslag te doen van hun Oranjebeleving via #Oranjereporter. Thuisblijvers kunnen vóór 19 juni (na Nederland – Australië) hun foto, video, artikel of geluidsopname met ons delen. Of beter nog: zelf iets origineels bedenken! De meest overtuigende #Oranjereporter wint een reis naar Brazilië! En doet daar live verslag van de wedstrijd Nederland – Chili op 23 juni in São Paulo. Meer informatie is te vinden op onsoranje@knvb.nl of [onsoranje.nl/oranjereporter](http://www.onsoranje.nl/oranjereporter). Hier vind je ook alle inzendingen.

Uiteraard is OnsOranje ook benieuwd naar de Oranjebelevingen van de WK-gangers! Om jullie aan te moedigen verloten we onder alle inzenders die verslag uitbrengen vanuit Brazilië twee passe-partouts voor de EK-kwalificatiewedstrijden. Stuur jouw verhaal – bij voorkeur onder begeleiding van foto of video – naar onsoranje@knvb.nl of gebruik de #Oranjereporter op social media.

WE GAAN NAAR BELO HORIZONTE...

... voor de **achtste finale** als we in groep B eindigen als tweede: **zaterdag 28 juni, 13.00 uur**
& als we als nummer twee van groep B doordringen tot de **halve finale**: **dinsdag 8 juli, 17.00 uur**

STADION MINEIRÃO

Estádio Governador Magalhães Pinto

Capaciteit: 62254. Gebouwd in 1965 en recent compleet gemoderniseerd, met zeer veel aandacht voor duurzaamheid. Zo is er opslagruimte voor meer dan 6 miljoen liter recyclebaar regenwater. Gelegen in de wijk Pampulha en is de thuishaven van zowel Atletico Mineiro als Cruzeiro.

EN VERDER

Tijdsverschil: vijf uur vroeger dan in Nederland

Temperatuur: in juni/juli 13 tot 25 graden

Adres Ticket Centre: Boulevard Shopping: Avenida dos Andradas n° 3.000, Santa Efigênia, Cidade de Belo Horizonte, Estado de Minas Gerais, CEP: 30260-070

Veel bruikbare info vind je op:

www.copa2014.gov.br/en/servicos/belohorizonte

www.braziltour360.com/#belohorizonte (video!)

Volg natuurlijk ook onsoranje.nl/wk2014, supportersclub-oranje.nl en Twitter/OnsOranje!

STAD

Hoofdstad (bijna 2,5 miljoen inwoners, inclusief voorsteden 4,5 miljoen) van deelstaat Minas Gerais. Ook de onofficiële 'café-hoofdstad' van Brazilië, met een recordaantal bars per inwoner in allerlei hoedanigheden, naast bovendien veel luxe restaurants. Belo Horizonte ligt circa 850 meter hoog en heeft een vrij aangenaam klimaat. Het is de eerste Braziliaanse stad die 'op de tekenafel' is ontstaan; veel hoge gebouwen, brede straten en lanen, en zorgvuldig ontworpen voorsteden.

Zie pag. 47 voor de plattegronden

Spelen we om de derde plaats?

Kijk dan voor alle info over speelstad Brasilia op www.copa2014.gov.br/en/sedes/brasilia. Zie ook pagina's 3 en 18

WE GAAN NAAR FORTALEZA...

... voor de **achtste finale** als we in groep B eindigen als eerste: **zondag 29 juni, 13.00 uur**
& als we als nummer twee van groep B ons kwalificeren voor de **kwartfinale**: **vrijdag 4 juli, 17.00 uur**

STADION CASTELÃO

Estádio Plácido Aderaldo Castelo

Bijnaam: Gigante da Boa Vista
Capaciteit: 63903. Gebouwd in 1973 en recent compleet gerenoveerd.
Multifunctionele arena, met een gezichtsbepalende 'huid van glas'. Castelão is esthetisch fraai, maar heeft ook veel aandacht voor de eigenschappen van het materiaal. Zoals dat van het dak, dat zonlicht reflecteert, hitte tegenhoudt en zorgt voor een aangename luchtcirculatie. Heeft verder onder meer een hightech veiligheidssysteem en is de thuishaven van Ceará Sporting Club en Fortaleza Esporte Clube.

EN VERDER

Tijdsverschil: vijf uur vroeger dan in Nederland

Temperatuur: 30 graden (minimum zo'n 22 graden) in juli is er vrij normaal

Adres Ticket Centre: Centro de Eventos do Ceará : Avenida Washington Soares n° 999, Portão E - Edson Queiroz, Fortaleza, CEP: 60811-341

Veel bruikbare info vind je op:

www.copa2014.gov.br/en/servicos/fortaleza

www.braziltour360.com/#fortaleza (video!)

Volg natuurlijk ook onsoranje.nl/wk2014, supportersclub-oranje.nl en Twitter/OnsOranje!

STAD

Hoofdstad (2,5 miljoen inwoners) van deelstaat Ceará, gelegen aan de kust van de Atlantische oceaan. Fortaleza is het hele jaar door warm, heeft mooie stranden en is een eneroverende, moderne stad die veel aantrekkingskracht uitoefent op Europeanen. Een belangrijk commercieel en industrieel centrum, met bovendien een rijke culturele achtergrond, getuige ook de vele schrijvers en muzikanten.

Adres Ticket Centre Brasilia:

Centro de Convenções Ulysses Guimarães : SDC Eixo Monumental - Lote 05 Centro de Convenções Ulysses Guimarães, Brasília, CEP: 78000-000

Adres Ticket Centres Rio de Janeiro:

Casarão General Severiano: Av Venceslau Brás, n° 72 - Botafogo, Rio de Janeiro, 22290-040
& Cidade das Artes: Av. das Américas, 5300 - Barra da Tijuca CEP: 22793-080

ONS NEDERLANDS ELFTAL

PROGRAMMA*

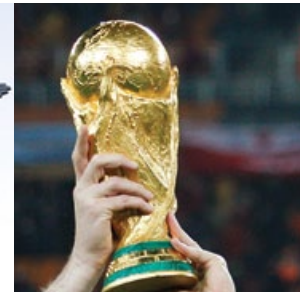
Woensdag 7 mei t/m vrijdag 16 mei: voorbereiding (Hoenderloo)
Zaterdag 17 mei, 20.30 uur: **Nederland** – Ecuador (Amsterdam ArenA)
Dinsdag 20 mei t/m dinsdag 27 mei: trainingskamp (Portugal, Lagos)
Donderdag 29 mei t/m zaterdag 31 mei: trainingskamp (Rotterdam, Stadion Feijenoord)
Zaterdag 31 mei, 20.30 uur: **Nederland** – Ghana (Stadion Feijenoord)
Zondag 1 juni t/m donderdag 5 juni: trainingskamp (Alkmaar, AFAS Stadion)
Dinsdag 3 juni, 11.45 uur: training open voor publiek en media (AFAS Stadion)
Woensdag 4 juni, 20.30 uur: **Nederland** – Wales (Amsterdam ArenA)
Donderdag 5 juni: vertrek naar Rio de Janeiro
Vrijdag 6 juni t/m dinsdag 10 juni: verblijf en trainingen in Rio (stadion CR Flamengo)
Woensdag 11 juni: vertrek naar Salvador
Vrijdag 13 juni, 16.00 uur**: Spanje – **Nederland** (Arena Fonte Nova)
Vrijdag 13 juni: vertrek uit Salvador, aankomst Rio
Maandag 16 juni: vertrek naar Porto Alegre
Woensdag 18 juni, 13.00 uur**: Australië – **Nederland** (Estadio Beira-Rio)
Woensdag 18 juni: vertrek uit Porto Alegre, aankomst Rio
Zaterdag 21 juni: vertrek naar São Paulo
Maandag 23 juni, 13.00 uur**: **Nederland** – Chili (Arena de São Paulo)
Maandag 23 juni: vertrek uit São Paulo, aankomst Rio
+ natuurlijk... het vervolg!
*Kijk voor het volledige en altijd actuele programma op: onsoranje.nl
** Lokale tijd. In Nederland is het vijf uur later

WEETJES

Onze 43 WK-wedstrijden: 22 keer winst, 10 keer gelijk, 11 keer verlies. Doelsaldo: 71-44.
Onze WK-topscoorders: Johnny Rep (7 goals in 14 duels), Dennis Bergkamp (6 in 12), Rob Rensenbrink (6 in 13), Wesley Sneijder (5 in 11), Johan Neeskens (5 in 12).
Onze WK-bondscoaches: Rinus Michels (1974, 7 WK-duels), Ernst Happel (1978, 7), Guus Hiddink (1998, 7), Bert van Marwijk (2010, 7), Dick Advocaat (1994, 5), Marco van Basten (2006, 4), Leo Beenhakker (1990, 4) en Bob Glendenning (1934 en 1938, 2 keer 1 duel).
Onze recordhouders WK-caps: Ruud Krol, Wim Jansen, Johnny Rep (allen 14). Onder anderen Wesley Sneijder en Robin van Persie staan op 11.

STAF EN SELECTIE

Bondscoach: Louis van Gaal. Assistent-bondscoaches: Danny Blind en Patrick Kluivert.
Keeperstrainer: Frans Hoek. De actuele selectie van Oranje vind je op onsoranje.nl.

FINALE WK 2014

ZONDAG 13 JULI, 16.00 UUR (21.00 UUR IN NEDERLAND)
IN RIO DE JANEIRO, ESTADIO DO MARACANA

WERELDKAMPIOENEN

URUGUAY (1930), ITALIË (1934), ITALIË (1938), URUGUAY (1950), WEST-DUISTLAND (1954), BRAZILIË (1958), BRAZILIË (1962), ENGELAND (1966), BRAZILIË (1970), WEST-DUISTLAND (1974), ARGENTINIË (1978), ITALIË (1982), ARGENTINIË (1986), DUISTLAND (1990), BRAZILIË (1994), FRANKRIJK (1998), BRAZILIË (2002), ITALIË (2006), SPANJE (2010)
EN IN 2014...?

WWW.ONSORANJE.NL

WWW.SUPPORTERSCLUB-ORANJE.NL

GROEPA	<p>DONDERDAG 12 JUNI: 17.00: BRAZILIË – KROATIË (São Paulo)</p> <p>VRIJDAG 13 JUNI: 13.00: MEXICO – KAMEROEN (Natal)</p> <p>DINSDAG 17 JUNI: 16.00: BRAZILIË – MEXICO (Fortaleza)</p> <p>WOENSDAG 18 JUNI: 18.00: KAMEROEN – KROATIË (Manaus)</p> <p>MAANDAG 23 JUNI: 17.00: KAMEROEN – BRAZILIË (Brasília) 17.00: KROATIË – MEXICO (Recife)</p>	GROEPE	<p>ZONDAG 15 JUNI: 13.00: ZWITSERLAND – ECUADOR (Brasília) 16.00: FRANKRIJK – HONDURAS (Porto Alegre)</p> <p>VRIJDAG 20 JUNI: 16.00: ZWITSERLAND – FRANKRIJK (Salvador) 19.00: HONDURAS – ECUADOR (Curitiba)</p> <p>WOENSDAG 25 JUNI: 16.00: HONDURAS – ZWITSERLAND (Manaus) 17.00: ECUADOR – FRANKRIJK (Rio de Janeiro)</p>
GROEP B	<p>VRIJDAG 13 JUNI: 16.00: SPANJE – NEDERLAND (Salvador) 18.00: CHILI – AUSTRALIË (Cuiaba)</p> <p>WOENSDAG 18 JUNI: 13.00: AUSTRALIË – NEDERLAND (Porto Alegre) 16.00: SPANJE – CHILI (Rio de Janeiro)</p> <p>MAANDAG 23 JUNI: 13.00: AUSTRALIË – SPANJE (Curitiba) 13.00: NEDERLAND – CHILI (São Paulo)</p>	GROEPE F	<p>ZONDAG 15 JUNI: 19.00: ARGENTINIË – BOSNIË EN HERZ. (Rio)</p> <p>MAANDAG 16 JUNI: 16.00: IRAN – NIGERIA (Curitiba)</p> <p>ZATERDAG 21 JUNI: 13.00: ARGENTINIË – IRAN (Belo Horizonte) 18.00: NIGERIA – BOSNIË EN HERZ. (Cuiaba)</p> <p>WOENSDAG 25 JUNI: 13.00: NIGERIA – ARGENTINIË (Porto Alegre) 13.00: BOSNIË EN HERZ. – IRAN (Salvador)</p>
GROEP C	<p>ZATERDAG 14 JUNI: 13.00: COLOMBIA – GRIEKENLAND (Belo Horizonte) 22.00: IVOORKUST – JAPAN (Recife)</p> <p>DONDERDAG 19 JUNI: 13.00: COLOMBIA – IVOORKUST (Brasília) 19.00: JAPAN – GRIEKENLAND (Natal)</p> <p>DINSDAG 24 JUNI: 16.00: JAPAN – COLOMBIA (Cuiaba) 17.00: GRIEKENLAND – IVOORKUST (Fortaleza)</p>	GROEPE G	<p>MAANDAG 16 JUNI: 13.00: DUITSLAND – PORTUGAL (Salvador) 19.00: GHANA – VERENIGDE STATEN (Natal)</p> <p>ZATERDAG 21 JUNI: 16.00: DUITSLAND – GHANA (Fortaleza)</p> <p>ZONDAG 22 JUNI: 18.00: VERENIGDE STATEN – PORTUGAL (Manaus)</p> <p>DONDERDAG 26 JUNI: 13.00: VERENIGDE STATEN – DUITSLAND (Recife) 13.00: PORTUGAL – GHANA (Brasília)</p>
GROEP D	<p>ZATERDAG 14 JUNI: 16.00: URUGUAY – COSTA RICA (Fortaleza) 18.00: ENGELAND – ITALIË (Manaus)</p> <p>DONDERDAG 19 JUNI: 16.00: URUGUAY – ENGELAND (São Paulo)</p> <p>VRIJDAG 20 JUNI: 13.00: ITALIË – COSTA RICA (Recife)</p> <p>DINSDAG 24 JUNI: 13.00: ITALIË – URUGUAY (Natal) 13.00: COSTA RICA – ENGELAND (Belo Horizonte)</p>	GROEPE H	<p>DINSDAG 17 JUNI: 13.00: BELGIË – ALGERIJE (Belo Horizonte) 18.00: RUSLAND – ZUID-KOREA (Cuiaba)</p> <p>ZONDAG 22 JUNI: 13.00: BELGIË – RUSLAND (Rio de Janeiro) 16.00: ZUID-KOREA – ALGERIJE (Porto Alegre)</p> <p>DONDERDAG 26 JUNI: 17.00: ZUID-KOREA – BELGIË (São Paulo) 17.00: ALGERIJE – RUSLAND (Curitiba)</p>

LOKALE TIJDEN!

ZATERDAG 28 JUNI

ACHTSTE FINALES

1 ^e groep A	2 ^e groep B	13.00 uur: Belo Horizonte (I)
1 ^e groep C	2 ^e groep D	17.00 uur: Rio de Janeiro (II)

ZONDAG 29 JUNI

1 ^e groep B	2 ^e groep A	13.00 uur: Fortaleza (III)
1 ^e groep D	2 ^e groep C	17.00 uur: Recife (IV)

MAANDAG 30 JUNI

1 ^e groep E	2 ^e groep F	13.00 uur: Brasilia (V)
1 ^e groep G	2 ^e groep H	17.00 uur: Porto Alegre (VI)

DINSDAG 1 JULI

1 ^e groep F	2 ^e groep E	13.00 uur: São Paulo (VII)
1 ^e groep H	2 ^e groep G	17.00 uur: Salvador (VIII)

VRIJDAG 4 JULI

KWARTFINALES

13.00 uur: winnaar (V) - winnaar (VI), Rio de Janeiro (A)
17.00 uur: winnaar (I) - winnaar (II), Fortaleza (B)

ZATERDAG 5 JULI

13.00 uur: winnaar (VII) - winnaar (VIII), Brasilia (C)
17.00 uur: winnaar (III) - winnaar (IV), Salvador (D)

DINSDAG 8 JULI

HALVE FINALES

17.00 uur: winnaar (B) - winnaar (A), Belo Horizonte (i)
--

WOENSDAG 9 JULI

17.00 uur: winnaar (D) - winnaar (C), São Paulo (ii)
--

ZATERDAG 12 JULI

TROOSTFINALE

17.00 uur: verliezer (i) - verliezer (ii), Brasilia

FINALE... →

Ministerie van Buitenlandse Zaken

OnsOranje

UPDATE Per 23 juni
Na Oranjes sublieme groepsfase!

ORANJES ULTIEME ROUTE VANAF DE ACHTSTE

FINALE IS NU ALS VOLGT (zo)

Na de verrassende 1-5 tegen Spanje, de 2-3 tegen Australië en de 2-0 tegen Chili, vervolgt het Nederlands elftal zijn weg tijdens het WK 2014 in Brazilië als veelgeprezen winnaar van groep B.

ACHTSTE FINALE

NEDERLAND TEGEN MEXICO

Zondag 29 juni, 13.00 uur (in Nederland 18.00 uur) in Fortaleza.

STADION CASTELÃO

Estádio Plácido Aderaldo Castelo.

Info stadion: zie pagina 63

WIE FORTALEZA ZEGT, ZEGT STRAND!

De hoofdstad (2,5 miljoen inwoners) van deelstaat Ceará, gelegen aan de kust van de Atlantische oceaan, heeft een tropisch klimaat. Het hele jaar door zijn de luchtvochtigheidsgraad en temperaturen hoog. Wel waait er, door de gunstige ligging, een groot gedeelte van de tijd een aangename, frisse zeewind door de stad.

SPECTACULAIR EN GEZELLIG

De echt spectaculaire stranden zijn buiten de stad te vinden. De bekendste, Jericoacoara en Canoa Quebrada, behoren tot de mooiste van de wereld. Met een gehuurde auto of een georganiseerde tour (de stad is overspoeld door kleine reisorganisaties) zijn deze stranden redelijk goed te bereiken. Maar ook de reeks stadsstranden zijn prachtig én gezellig. Het Praia do Futuro bijvoorbeeld staat bekend om de diverse barracas; eenvoudige kleine restaurantjes op het strand.

LEKKER

Hier eet je typische gerechten uit de noordoostelijke Braziliaanse keuken, zoals tapioca (gedroogde cassavewortel), carne de sol (gedroogd vlees) of caranguejo (krab). Bij Meireles, een strand iets verder, vind je de Feirinha de Artesanato, een markt met allerhande lokale producten. 's Avonds is Iracema, de oude haven, de moeite waard: aan de boulevard zijn er veel cafés, clubs en restaurants.

FANATIEKE FANS

Voetbal is – hoe kan het anders – ongekend populair in het noordoosten van Brazilië. De fans zijn er zeer fanatiek. In Fortaleza ben je of voor Ceará of voor Fortaleza – twee traditionele clubs met een trouwe supportersschare. In het vernieuwde stadion Castelão, het stadion van de eerstgenoemde, stonden vier poulewedstrijden op het programma, naast onze achtste finale en een kwartfinale.

LET OOK IN FORTALEZA WEL GOED OP!

Ook in het centrum en het toeristische gebied rond Beira Mar. Hier zijn veel zakkenrollers actief. Nogmaals: neem niet te veel waardevolle spullen mee en probeer onder de mensen te blijven. Mijd arme buitenwijken zoals Serviluz.

O JA, NOG EEN HEEL KLEIN STUKJE GESCHIEDENIS...

Ceará is een van de kleinere staten, maar de kustlijn is indrukwekkend. En met Nederlandse invloed: toen de West-Indische Compagnie in de zeventiende eeuw het noordoosten van Brazilië wilde veroveren, bouwden de Nederlanders op een strategisch punt aan de kust het fort Schoonenborch. Na een korte strijd met Portugal waren de Nederlanders al snel weer verdwenen, maar het fort bleef staan. En de omliggende nederzetting groeide uit tot de stad Fortaleza.

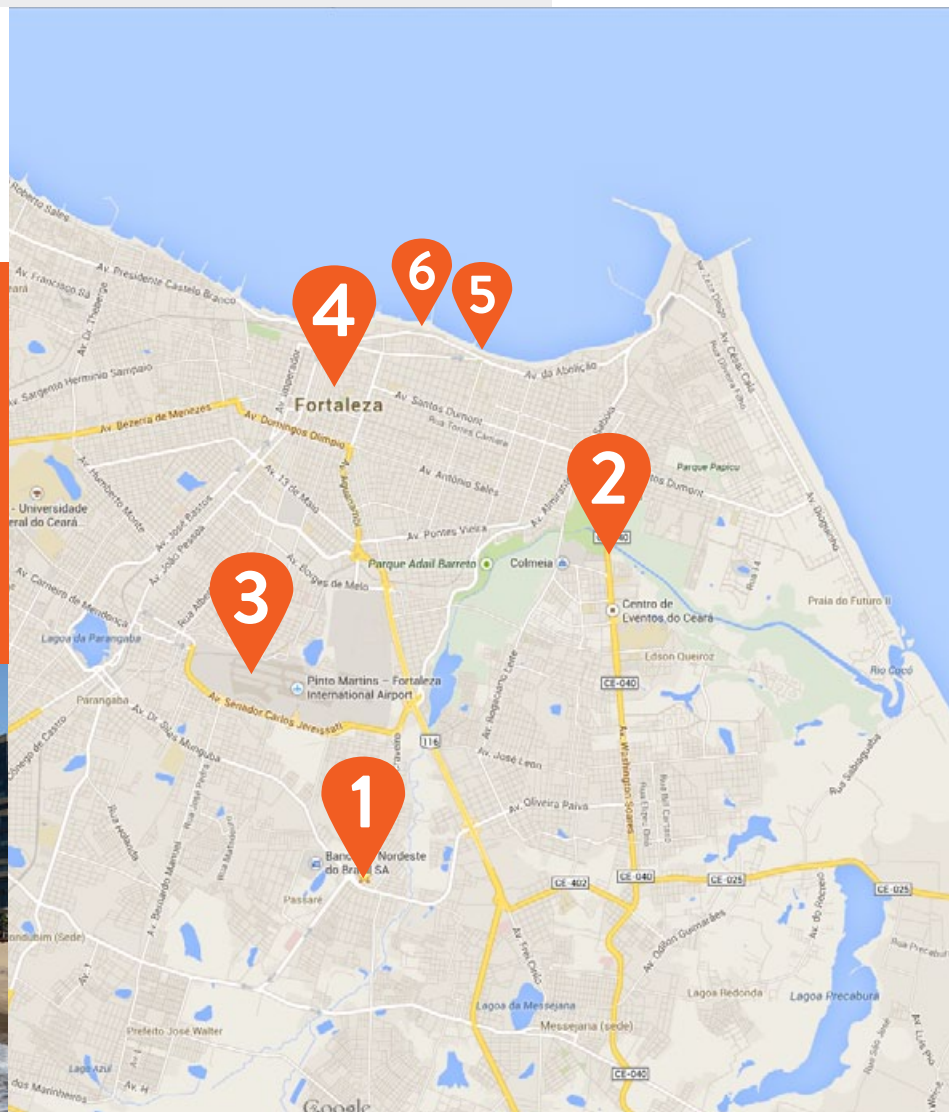
FORTALEZA

1. Stadion Castelão
2. Ticket Centre
3. Vliegveld
4. Centrum
5. Oranjeplein
6. FIFA Fan Fest

Extra informatie (onder voorbehoud, check altijd onsonorje.nl / supportersclub-oranje.nl):

Het Oranjeplein ligt hier: <http://goo.gl/maps/CVPd6> (niet op de hoek van de straat, maar vlak voor de pier) en is van 7.00 tot 10.00 uur. Er is geen parade, omdat het stadion in een afgelegen gebied ligt, op grote afstand van stad. Daarom is het Oranjeplein achter het FIFA Fan Fest (tegenover Boteco Praia op de av. Beira Mar). Na afloop van het plein, om 10.00 uur, gaan de fans met bussen naar het stadion.

Kijk voor adres Ticket Centre, het tijdsverschil, handige online info en meer info op pagina 63!

BIJ SUCCESVOLLE ACHTSTE FINALE

KWARTFINALE

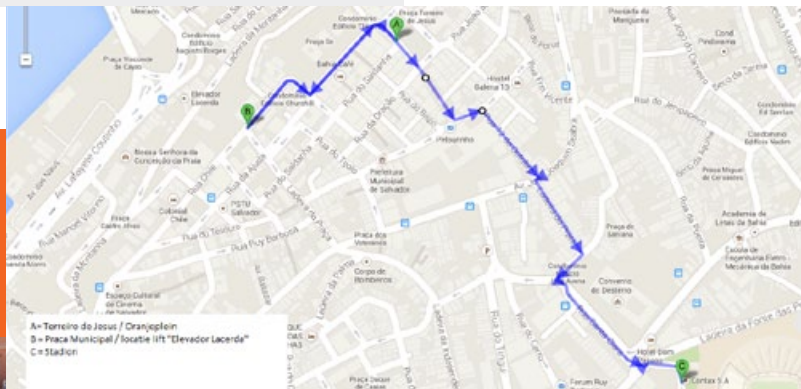
Zaterdag 5 juli, 17.00 uur (in Nederland 22.00 uur) in Salvador.
Zie ook speelschema!

BEREIKBAARHEID ORANJEPLEIN

Het Oranjeplein begint om 8.00 uur op Terreiro de Jesus in Pelhourinho. Vanaf hier start rond 14.00 de parade naar het stadion. Het is raadzaam om met de taxi te komen. Tot 11.00 uur kun je je laten afzetten bij Praca Municipal. Vanaf hier is het een paar minuten lopen naar het plein (met je rug naar de zee sla je linksaf de straat in). Na 11.00 uur kun je je laten afzetten bij Mercado Modelo. Vanaf hier kun je de lift (elevador lacerda) omhoog nemen naar Praca Municipal en naar het plein lopen. Zie de plattegrond op de volgende pagina.

Plattegrond Salvador en meer informatie: zie pagina's 28 t/m 33!
Check onsoranje.nl/supportersclub-oranje.nl.

VERVOER NA DE WEDSTRIJD

De stad Salvador raadt aan om na de wedstrijd een taxi te nemen bij het stadion. Het kan zeer druk zijn en de stad geeft als alternatief om terug te lopen naar Praca Municipal, de lift naar beneden te nemen en daar een taxi te pakken. LET OP: Loop niet alleen en ga geen kleine straatjes in.

BIJ SUCCESVOLLE KWARTFINALE

HALVE FINALE

Woensdag 9 juli, 17.00 uur (in Nederland 22.00 uur) in São Paulo.
Zie ook speelschema!

ONDER VOORBEHOUD: Het Oranjeplein is binnen het stadionterrein en dus alléén bereikbaar voor supporters met een ticket!
Plattegrond São Paulo en meer informatie: zie pagina's 52 t/m 57!
Check onsoranje.nl/supportersclub-oranje.nl.

BIJ SUCCESVOLLE HALVE FINALE

FINALE

Zondag 13 juli, 16.00 uur (in Nederland 21.00 uur) in Rio de Janeiro

RIO DE JANEIRO BEHOEFT WEINIG INLEIDING...

Ipanema, Copacabana, het beeld van Christus de Verlosser, het carnaval en het Maracanã... Iedere carioca, zoals de inwoners van Rio zichzelf noemen, is trots op hun 'cidade maravilhosa'. En terecht: zowel arm als rijk geniet van de zon op het kilometers lange prachtig strand, van het uitzicht vanaf de Suikerbroodberg of van bijvoorbeeld het tochtje naar het museum van Niterói. Het klimaat laat het eigenlijk het hele jaar toe om op het strand te liggen. Van november tot en met maart liggen de temperaturen ver boven de 30 graden. In de winter – april tot en met november – liggen de temperaturen wat lager, tussen de 25 en 30 graden. In de Braziliaanse zomer moet je soms een stranddag overslaan vanwege de regen, maar van juni tot augustus is het nagenoeg droog.

DÉ VOETBALSTAD

Een van de belangrijkste vragen die de cariocas je zullen stellen, is welke voetbalclub je support. Rio de Janeiro is dé voetbalstad van Brazilië, met Flamengo (de grootste club van het land), Fluminense, Botafogo (voorheen Seedorf!) en Vasco da Gama als grootste clubs. Het Maracanã, waar de WK-finale wordt gespeeld, is zoals bekend een van de grootste en meest beroemde stadions ter wereld.

OOK HIER WEL EVEN EEN 'LET OP'

Pal naast de dure appartementencomplexen van Ipanema en Leblon grenzen sloppenwijken waar gewapende drugsbendes lang de dienst uitmaakten. De politie heeft deze favela's de laatste jaren met wisselend succes 'ingenomen', maar op veel plaatsen blijven de inkomensverschillen heel groot en dus de drempel tot criminaliteit erg laag. Toeristen zijn een makkelijk doelwit. Wees je hiervan bewust. Vermijd afgelegen straten en neem niet te veel geld, sieraden en andere waardevolle spullen mee. Ook op de beroemde Copacabana zijn er veel bedelaars en zakkenrollers. Bovendien is het er 's avonds niet heel veilig. Hou hier rekening mee en...

Geniet er optimaal van als Oranje de eindstrijd weet te bereiken!

MARACANÃ

Estádio Jornalista Mário Filho

Gebouwd/verbouwd: 1950/heden

Capaciteit: 76.804

Maracanã is de naam van de buurt, waar doorheen de gelijknamige rivier stroomt. Het stadion werd gebouwd voor het WK 1950 en had in allereerste instantie zelfs een capaciteit van 183.000. De plattegrond van de tribunes was oorspronkelijk een zuivere ellips, en de rijen lopen zonder onderbreking rond, waardoor – bij een vol stadion – een enorme intimiteit ontstaat. Oorspronkelijk bestond de tribune uit twee ringen. Bij de renovatie van 2010-2013 – ook met het oog op de Olympische Spelen van 2016 – zijn de oude tribunes vervangen door een enkele 'bak', die niet meer zuiver elliptisch is. Maracanã is de thuisbasis van CR Flamengo, Fluminense FC, CR Vasco da Gama en Botafogo FR. Bovendien komen er per maand zo'n zevenduizend toeristische bezoekers.

RIO DE JANEIRO

1. Stadion Maracanã
2. Ticket Centres
3. Vliegveld
4. Centrum
5. FIFA Fan Fest

Voor actuele info, ook over het Oranjeplein:
check onsoranje.nl / supportersclub-oranje.nl.

VRAGEN TER PLEKKE? SPREEK ONS AAN!

We zijn er tijdens de wedstrijddagen op het Oranjeplein.

Adres Ticket Centres: Casarão General Severiano: Av Venceslau Brás, nº 72 - Botafogo, Rio de Janeiro, 22290-040 & Cidade das Artes: Av. das Américas, 5300 - Barra da Tijuca CEP: 22793-080.

UITSTEKENDE WEBSITES

www.copa2014.gov.br/en/sedes/riodejaneiro
www.visitbrasil.com

GAAF: INTERACTIEVE TOUR

www.braziltour360.com/#rio

ACTUELE APP

Download 'Concierge Brasil' (iPhone)

 vijf uur vroeger dan in Nederland.